29 NİSAN PERŞEMBE 1937

Sahip ve Basmuharriri ETEM İZZET BENİCE

Açık Söz

SON TELGRAF

Türkiyenin en çok okunan ve aranan gazetesi oldu. Ona abone olunuz.

ABONE ÜCRETLERİ: Bir senelik 11, altı aylık 5,50 ve üç aylık 3 liradır.

Sayı: 367 İkinci yıl. Her yerde sayısı 5 Kuruş Telefon No. 20827 Mektup adresi: Cağaloğlu, Şeref sokak Telgraf adresi — İstanbul: Açık Söz

Başvekilin beyanatı

Inönü, Millet Meclisinde Şark Demiryolları ile yapılan mukaveleleri anlattı

"Askerî ve siyasî noktadan hususî bir ehemmiyeti haiz olan Şark Demiryolunun alınması sadece Cumhuriyetin ilk kuruluşundan beri takibedilen ana siyasetin muvaffak bir eseridir"

Başvekilimiz İsmet İnönü, 1929 yılın mukavelesi üzerinde serdedilmiş olan mütalealara büyük bir sarahat ve vuzuhla cevap verdi ve uzun uzun alkışlandı

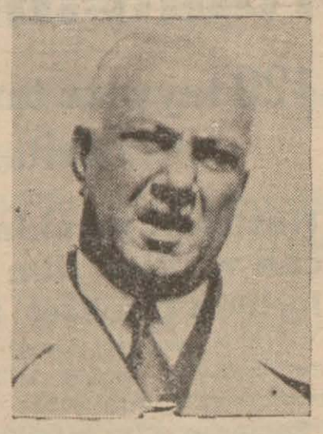

Eski Nafıa Vekili Recep Peker

Başvekilimiz Ismet Inönü

Nafıa Vekili Ali Çetinkaya

Ankara 28 (A. A.) — Kamutayın pazartesi günkü toplantısı esnasında Şark Demiryolları imtiyaz mukavelesinin tasdiki hakkındaki kanunun ikinci müzakeresi münasebetiyle Recep Peker Kütahya ile Bayındırlık Bakanı Ali Çetinkaya'nın yapmış oldukları beyanatı dün neşretmiştik.

Başbakan İsmet İnönü'nün ayni mesele hakkındaki beyanatlarını da ehemmiyetine binaen aynen neşrediyoruz:

"Şark Şimendüferleri mukavelenamesinin meclisten geçmesi münasebetiyle açılmış olan müzakereye

(Devamı 5 nci sayfada)

Roma - Berlin Mihveri ve Avrupa

Avusturya baş vekili Schuchnigg ile Mussolini arasındaki görüşmeden sonra Avusturyanın Berlin - Roma mihveri üzerindeki vaziyeti azıcık daha tavazzuh etti. Filhakika Avusturya hâlâ bu mihver üzerindedir. Fakat gittikçe mihverin Roma tarafından uzaklaşarak, Berlin tarafına yaklaşmaktadır. Bir Roma gazetesinin yazdığına göre, Avusturya nazileri bundan sonra hükûmetin resmî partisi olan Fater - land Front içine alınacak ve yakın zamanda naziler kabineye de gireceklerdir. Avusturya'nın Almanya ile birleşmesine taraftar olan ve bugüne kadar siyasî faaliyetten resmen menedilmiş bulunan bu zümrenin, evvelâ parti içine alınması, sonra da idare mesuliyetine teşrik edilmesi, hükûmetin nihayet bunlara devir edilmesi için birer merhale olsa gerektir. Buna İtalya başvekilinin nasıl razı olduğu ve Avusturya istiklâline düşkün olan Schuschnigg'in nasıl muvafakat ettiği sorulabilir. Hakikat şudur ki Avusturya'nın Almanya ile birleşmesi hâdisesi, her kese ve her şeye rağmen yürümektedir. Bu, tarihin mukadderatıdır. Almanya, millî birliğine kavuşmak için on dokuzuncu asrın ikinci nısfından sonra iki büyük harp yapmıştır: Biri Habsburg Avusturya'sı ile. Diğeri de üçüncü Napolyon'un Fransa'sı ile. 1867 senesinde şimalî Almanya konfederasyonunun teşkili ile başlıyan ve 1870 senesinde de Bismark Almanya'sının kurulmasile yeni bir merhaleye giren cereyan, ancak Avusturya'yı Almanya'ya iltihaka götürebilir. Mussolini'nin realizmi, bu neticeyi görmesinde ve bunu Almanya'ya bir karşılık mukabilinde ve dirhem dirhem satmak istemesindedir.

Avusturyadaki İtalya nüfuzunun tasfiyesi geçen sene Starhemberg'in tasfiyesile başlar. Uzun zaman İtalyanın Avusturyada âleti olan bu prens siyaset sahnesinden çekildikten sonra resmî Avusturya, değilse de gayri resmî Avusturya, Berlinin kuvvetli cazibesine kapılarak Almanyaya doğru meylet - meğe başladı. Ve resmî Avusturyayı da arkasından sürükledi. Akdenizde ve Afrikada yeni yeni mesuliyetler yüklenmek mecburiyetinde kalan İtalya, Berlin'in yardımını temin etmek için Avusturya üzerinde fedakârlık yapmak lüzumunu hissetti. Geçen senenin temmuzunda İtalyanın tavassutu ile yapılan Alman - Avusturya anlaşmasının, eski mahmisini büsbütün Almanyanın kolları arasına atacağını Mussolini bilmez değildi. Gerçi bu anlaşma ile Avusturya - nın «istiklâli» tanınıyor. Almanya Avusturyanın iç işlerine karış - mamayı teahhüt ediyordu. Fakat Avusturya istiklâli hakkındaki Alman noktai nazarı ile Avusturya noktai nazarı biribirine uymuyordu. Almanya, Avusturyanın istiklâline, ancak bunu Alman menfaatine uygun şekilde kullandıkça riyaet edecektir. Avusturya, istiklâline güvenerek Habsburg hanedanını geri getirmeği düşününce Berlin razı olmadığı gibi, Roma da buna muvafakat etmedi. Bu sıralarda Alman Dış Bakanı Von Neurath'ın Viyanayı ziyareti, az kaldı, Avusturya hükûmetinin devrilmesile neticelenecek bir darbeye sebep oluyordu. Almanyaya iltihak lehine tezahürat yapan ayni Avusturyalılar ertesi hafta, Viyanaya futbol oynamak için gelen bir İtalyan takımını oyun sahasından taşlıyarak çıkardılar. Avusturya istiklâlinin koruyucusu ve Avustur-

Ahmet Şükrü Esmer

(Devamı 2 ci sayfada)

Harp tarihinde görülmemiş bir facia

120 tayyare tarihî bir şehri dünya haritasından sildi

Hastalar, yaralılar bina ankazı altında can verdiler. Henüz dün evlenen iki çift yataklarında çiçekler arasında ölü olarak bulundular

Müdafaasız bir şehir on bin nüfusıyle beraber tüten bir yangın harabesi oldu

Ingilterede hiddet ve infial!

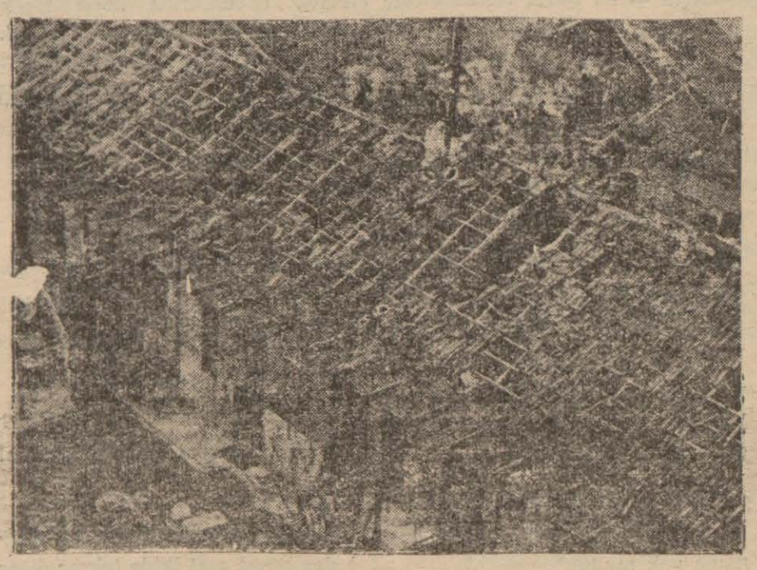

Bombardımanlardan Madridin kuş kafesi haline gelen binalarından biri

Bilbao 28 (A.A.) — Asî tayyareleri tarihî bir Bask şehri olan Guernia'nın üzerine 8 saat müddetle binden fazla bomba atmışlardır. Tayyareler, 40 metreye kadar inerek kaçan halkı mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Santa Clara manaştırı ile kilisesi ve Saint-Jean kilisesi harab olmuştur.

Şehrin birçok yerlerinde yangınlar çıkmıştır. Yapılan hücuma 120 tayyare iştirak etmiştir.

Hazinei evrakı, müzeler ve kütüphanelerile beraber bütün şehir harap bir haldedir.

Eibar mıntakasından sahile ka-

(Devamı ikinci sayfada)

Avusturya Almanyaya Katılacak

Sovyetlere göre, Şuşnig bunu kabul etmek mecburiyetinde kalmıştır

Moskova 28 (A.A.) — İzvestia gazetesi, Mussolini - Schuschnigg mülâkatı hakkında diyor ki: Schuschnigg, Mussolini'nin Avusturyayı Almanya'ya satıp satmadığını öğrenmek ve Mussolini de Şuşnig'in haricî siyasetini Çekoslovakya, Fransa ve İngiltere tarafına imaleyi ne dereceye kadar ciddî olarak derpiş ettiğini bilmek istiyordu.

Venedik mülâkatından sonra oldukça karışık ve karanlık bir tebliğ neşredildi. Mamafih, netice bazı hâdiselerle az çok aydınlandı. Bu da, Hitlercilerin Avusturya'da vatanperverler cephesine kabulüdür. Vakıa bu hitlercilerin henüz

(Devamı 2 inci sayfamızda)

Irak Hariciye Veziri

Muhterem misafirimiz Ekselans Naci Asil şerefine Başbakan İsmet İnönü ve B. Şükrü Kaya birer ziyafet verdiler

Ankara 28 (A. A.) — Dahiliye vekili ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Bay Şükrü Kaya bugün Irak Hariciye veziri Ekselans doktor Naci Asil şerefine Marmara köşkünde bir öğle ziyafeti vermiştir.

Öğleden sonra Başbakan İsmet İnönü de muhterem misafirimiz şerefine köşklerinde bir çay ziyafeti vermişlerdir.

Mömür sergisini ziyaret

Ankara 28 (A. A.) — Irak Hariciye vazırı Ekselans Naci Asil bugün saat 16 da sergi evine gel-

(Devamı ikinci sayfada)

Elektrik şirketi erkânı dün İhtisas mahkemesinde muhakeme edilirlerken

Elektrik şirketi erkânı mahkemede

Gümrüksüz olarak giren malzeme İstanbul yakasında nasıl kullanılmış

Elektrik Şirketinin Anadolu ve adalar için gümrükten muaf olarak getirdiği malzemeyi Rumeli cihetinde kullanmak suretile yaptığı gümrük kaçakçılığından İhtisas

(Devamı 2 nci sayfada)

Almanya ve Küçük itilâf

Romanya Italya ile müzakerede değildir

Sovyetler, Leh Hariciye Nazırının son ziyareti ile de Küçük İtilâfı parçalayamadığını söylüyorlar

Bükreşin Tekzibi

Bükreş 28 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Salâhiyettar mahfeller, Romanyanın İtalya - Yugoslavya paktına benzer bir pakt imzalamak üzere Roma ile müzakerede bulunduğu hakkındaki haberi katiyetle tekzib etmektedirler.

Bu mahfeller, herhalde ileride İtalya'ya muhtemel bir yaklaşma halinde Romanya'nın şimdiki ittifaklarını muhafaza edeceğini ilâve eylemektedirler.

Moskova 28 (A.A.) — Polonya hariciye bakanı Beck'in Bükreş seyahatini mevzunbahis eden Pravda gazetesi, Hitler'in beynelmilel elçisi olan mumaileyhin küçük antantı parçalayarak bitaraf devletler bloku maskesi altında ve Almanyanın himayesinde Sovyetler birliğine karşı bir cephe kurmakta olduğunu yazıyor ve diyor ki:

Bir Sovyet gazetesi, tarafından "Hitlerin beynelmilel elçisi" denilen Ponlonya Dış Bakanı B. Bek

"Şimdi Pariste, acaba daha ge-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Bahçedeki kuyunun esrarı

Bir yıkık evden 120 kilo eroin çıktı

Bu gizli beyaz zehir fabrikasının sermayedarı ortada yok

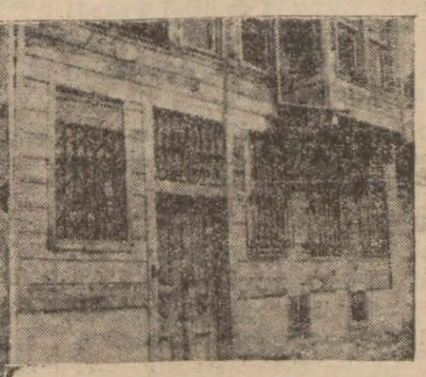

Dün bir odasında 120 kilo Eroin ve 180 kilo Afyon çıkarılan Aksaraydaki esrarengiz ev ve yakalanan sucu Mustafanın ağlıyan kızı

(Yazısı 3 üncü sahifemizde)

Tarihten röportajlar:

Osmanlı tarihinde şair padişahlar

Yazan: **Naki Bora**

Osmanlı tarihinde ilk edebî hamleler İkinci padişah Orhan zamanında başlar.

Bursanın payıtaht ittihazile sultanın orada ikameti fütuhat devrine hız vermekle beraber ilk ve iptidaî sarayın etrafında bir de (edebî mahfel) doğurmağa saik olmuştur.

Hemen hemen " Mevlüdünebevî„ ve (Harname) müellifi Süleyman Çelebi ile Âşık Paşazadeden baş alan Osmanlı edebiyatı itilâ devrinin fütuhatile genişleyen Osmanlı hudutları gibi genişlemiş, ve bir bir zaman olmuş ki şark ve garbin, İran ve Turanın hayran oldukları, baş vurmak mecburiyetinde kaldıkları bir (mektebi edebî) halini almıştır.

İlmî ve edebî itilâ devrinin en parlak, en müşaşa zamanına Kanunî adile maruf Büyük Süleymanın saltanatı tesadüf eder.

Osmanlı ve Türk edebiyatı tarihine silinmez kalemlerle yazılan büyük şairleri Fuzuli, Baki, Nefi, Nedim, Nabi gibi dünyanın edebî bünyesinde eserleri görülen üstadları doğu ranbu feyizli ülkü ya bir heves neticesi yahut ta bu işe müsteit görünmek kaygusile hareket eden sultanları da edebiyat yollarında koşturmuş, bunlardan da şair ve edib simalar yetiştirmiştir.

Osmanlı tarihinde padişahlar arasında ilk edebî hüviyet olarak ikinci Muradı görürüz...

İki defa tahtını rızasile oğluna devreden bu şair muharip Manisanın yeşil kuytuluğunda, Altuntaş ovasının göz alan enginlerinde, Menderesin inleyen serin göğsünde gönlünün ilham membalarını çektirmiş, ve kalbinin bu incizabına mağlûp olarak taç ve tahtından da iki defa feragat eylemiştir.

İkinci Muradın ağzıyle ilk terennümleri başlayan (ney ve mey) âhenkleri yine bu şair padişahın kasidelerinde gelişmiş, tahtıyle beraber babasının şair ruhuna da tevarüs eden İkinci Mehmetde bu izler daha bariz görünmüştür,

Tarihte bir çağa "durl„ deyip ikinci bir çağa "başla!„ emrini veren İstanbulun fethi, ve bu fethin mümessili Fatih, II. Mehmet Edirnekapısından ilk ayak bastığı hulyalar diyarı Bizansın merkezine arkasındaki muhteşem muharip alayla Ayasofyaya uğradıktan sonra Bizans sarayına adımını attığı zaman boş divanhaneleri dolaşırken zeveban eden şair ruhuyle:

Perdedari mikünet der Kasrı Koyser ankebût
Bum nöbet mizenet ber târımı efrasiyab.

Beytini söylemekten kendini alamamıştı.

Fatihin seçilmiş şiirlerinden mürekkep bir divanı kendi ismile anılan kütüphanesinde el'an mevcuttur.

II inci Mehmetten sonra oğlu Veli lâkabile anılan İkinci Beyazıt da babasının surtini iyi kötü sürüklemiştir. Şiirden ziyade tasavvuf edebiyatına bazı hikmet ve mabadettabiî ilimlere muhabbet gösteren padişah da Osmanlı tarihinde evvelâ hüviyete malik sultanlardan biridir.

Beyazıdın oğlunda bu kabiliyetin daha ziyade inkişaf ettiğini, "Selimi„ mahlâsile bir çok asarı bulunan Yavuzun bir çok şiirleri ve bunların arasında cidden "kıt'ai garra„ denilmeğe değer yazılar bulunduğu görülüyor.

Kılıcının önünde yedi iklimin baş eğdiği "Yavuz„ kalemile de zamanının edebiyatına meydan okumuş bir hükümdardı:

Hele :

Merdümi dideme bilmem ne fısun etti felek
Aşkımı kıldı füzun eşkimi hun etti felek
Şîrler pençei kahrımda olurken lerzan
Beni bir gözleri ahuya zebun etti felek

Gibi edebiyat tarihinde nadir rastlanır kıt'alara ve:

"Gel ey huceste hısal melek cemalim gel„

Diye başlayıp:

Bu Selimi kuluna cevrü cefa eylediğin
Neyi ki? cevr mi ki cilve mi ki naz mı ki.

Mısraile nihayet bulan zarif ve üslûb itibarile cana yakın birçok eserleri hâlâ yaşayan edebî eserlerdendir. Yavuzun tam bir divanına rastgelmek mümkün olamamıştır.

★

Padişahların edebî hüviyetleri arasında en barizini Kanuni'de görürüz.

Kâh rindane eserlerile tam bir "Ehli dil„ denilmeğe değer bir mahiyet; kâh mütesavvifane eserlerile bir "mürşidi kâmil„ ad olunmağa hak kazanan bir hüviyet kâh, hakimane kasidelerile bir "hakim„ şöhretine liyakat kesbeden Kanuni şiirlerinde Muhibbi mahlasını kullanırdı

Bir divanı bulunan Süleymanın halk dilinde darbı mesel haline geçen beyitlerile meşhur eserlerinin bir kasidesinde (Âlem içre muteber bir nesne yok devlet gibi. Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi) beyti malûmdur. Mamafi padişahın nüve halindeki fıtrî istidadına zamanının kudretli şairlerinden Kazasker (Baki)nin de inkişaf hususunda müessir olduğu düşünülmek iktiza eder.

İşte Kanuni devrinde en ziyade inkişaf gösteren bu hassa ondan sonraki padişahların hüviyetlerinde birdenbire gaip olmuş, Sarı Selimin birkaç çarpık çurpuk satırlarından sonra hemen hemen silinip gitmiştir.

Yaşadığımız devirlerde yine bu hüviyete ehemmiyet vermeğe çalışan ve edebî cereyanların üstadları elile tashih edildikten sonra okunacak hale gelen bir iki şiirine tesadüf ettiğimiz V Mehmetle beraber edebî haslet de silinmiş, nihayet Türk milletinin bir hamlesile müebbeden tarihe intikal eden (Âli Osman hanedanı) ile birlikte bu şairlik hüviyeti de yalnız edebiyat tarihlerinde birkaç satırla izlenmiş kalmıştır denilmek icabeder.

SON HABERLER

ANKARA - MEMLEKET ve.. BÜTÜN DÜNYA'DAN..

Yağmurlar her yanda çiftçimizi sevindirdi

Muğla 28 (A. A.) — Bu yıl il içinde tütün ekimi yüzde on beş yirmi nisbetinde fazladır. Büyük ekiciler geçen yıla göre ekimi azaltmışlar buna karşı küçük ekiciler fazlalaştırmışlardır. Bu yılki rekoltenin yedi buçuk milyon olacağı umuluyor. Havaların iyi gitmesinden tütün kalitesinin çok yüksek ve nefis olacağı anlaşılıyor. Ekime önemle devam edilmektedir. Şimdiye kadar tütünün yüzde ellisi ekilmiştir.

● ● ●

Bu sene üzüm, yemişler bol olacak

İzmir 28 (A.A.) — Son günlerde Ege bölgesine yağan yağmurların ürün üzerinde çok müsait bir tesir bıraktığı anlaşılmıştır. Tütünler, bağlar ve meyvalar bu bereketli yağışlardan istifade görmüştür. Üç gün evvel si sağnak halinde düşen dolu hiçbir zarar yapmamıştır. Son yağmurlardan dolayı köylüler sevinç içindedir,

● ● ●

Italyadan fuara gelecek mallar

İzmir (A. A.) — İtalyadan yedinci İzmir enternasyonal fuarına gelecek ziyaretçilerle teşhir için getirilecek eşya navlunlarında İtalyan demiryolları idaresince yüzde otuz tenzilât yapilacağı Roma büyük elçimizden fuar komitesine bildirilmiştir.

● ● ●

Yugoslavya da feyezan felâketi

Belgrad 28 (A.A.) — Alınan son haberlere göre, feyezan endişeli bir şekil almağa başlamıştır- Obrenovatz civarında Sava nehri iki yerde barajları kırmış ve sular takriben 3 mil genişliğinde bir erazi parçasını istilâ etmiştir. Oprenovaz şehrinin bir kısmı da sular altında kalmıştır. Halk, bütün bu havaliyi tahliye etmektedir.

Sava nehri ayni zamanda Şabzen civarındaki seddi tehdid etmektedir.

Çupria şehri civarında şular normal seviyenin fevkinde 518 santimetre yükselmiştir.

Blûm Hükûmeti

Emlâk sahiplerini memnun etmeğe çalışacak

Paris 28 (A.A.) — Blûm hükûmetinin mutavassıt sınıflarla emlâk ve akar sahiplerini memnun edecek daha muhafazakâr bir iktisadî siyaset takib etmeğe hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Filhakika sol cenah parlâmento grupları murahhaslarının dünkü içtimaı esnasında komünistler de dahil olmak üzere bütün azalar Campinchi'nin beyanatını tasdik etmişlerdir.

Campinchi, bilhassa demiştir ki: "Son 11 ay zarfında yapılan ıslâhata, halk tamamile alışıncıya kadar içtimaî sahada bahalı a malolan yeni hiç bir değişiklik yapılmıyacaktır.„

Sakin bir hava vücude getirmek ve malî emniyetin avdetini temin etmek üzere hiç olmazsa altı ay devam edecek olan bir nevi mütareke akdetmek için bütün partilerin birleşmesi lâzımdır.

Avusturya Almanyaya Katılacak

Sovyetlere göre, Şuşnig bunu kabul etmek mecburiyetinde kalmıştır.

(1 inci sayfadan devam)

iktidar mevkilerine gelmeleri değildir.

Fakat şurası da inkâr edilemezki, bu hâdise Avusturyanın harici siyasetinde tesirini göstermekten hali kalmayacaktır. Diğer taraftan tebliğde İtalyanın Avusturya istiklâlin garantisi hakkında tek bir kelime yoktur. Bütün bunlar gösteriyor ki Şuşnig, Mossolininin tazyiki altında Almanyaya yeni tavizlerde bulunmay ve Avusturyanın Almanyaya iltihakını kolaylaştıracak olan gediklerin genişletilmesini kabule mecbur olmuştu.

Musolini Guadalajara'daki mağlubiyetini Avusturyanın sırtından çıkartmak istiyor. Venedik mülâkatının diğer bir tezahürü de Tuna havzasında kollektif emniyet sistemini yıkmak isteyen İtalyan ve Alman siyasetine karşı Paris ve Londra'da çok az bir mukavemet gösterilmiş olmasıdır.

Elektrik şirketi erkânı mahkemede

Gümrüksüz olarak giren malzeme İstanbul yakasında nasıl kullanılmış

(1 inci sayfadan devam)

Mahkemesine verildiği malûmdur:

Mahkemeye dün sabah saat 10 da başlandı. Suçlu olarak mahkemeye verilenler şirketin direktör ve büyük şeflerinden yedi kişi idi.

Bunlar idare komitesi azasından Türk tebaası Jan Lajyan, Şirket başmühendisi Belçikalı Jül Gilleri şirketin umumî kontrol şefi İsviçreli Emil Fişler, şirketin Silihtarağadaki fabrikanın şefi Aşil Tibiletti, işletme şebekesi mühendisi İtalyan Serpiyeri, elektrik şebekesi baş mühendisi İbrahim Naş Altan ve elektrik müdürü Sadi idi.

Suçluların hüviyetleri tesbit edildikten sonra iddianame okundu. Bunda, şirketin bundan bir müddet evvel Anadolu ve Adalar şebekesinde yapılacak tevsi işleri için gümrüksüz sokulan malzeme ve cihazın Rumeli cihetinde kullanıldığı ve bunlardan bir çok motör ve ve aletlerin Silihtarağadaki elektrik fabrikasında, diğer bir çok kabloların İstanbul ve Rumeli taraflarında yakalandığı bildirilmekte idi.

Şirkete verilen 750 bin liralık gümrüksüz malzeme getirme müsaadesinden 37 bin liralık hakkın kullanıldığı ve bu malzemenin de tamamen Rumeli cihetinde sarfedildiği ilâve edilmekte idi. Anadolu yakasında yapılan tetkikatta da 124.500 lralık gümrük malzemenin de buralarda kullanıldığı görüldüğü bildiriliyordu. İddianamede ayrıca tetkik heyetinin işe başlamasından sonra şirketin yüksek şefi ve memurlarının telâşa düşerek Rumeli cihetinde yolsuz olarak kullanılan bu malzemeleri Anadolu yakasına nakletmiye kalktıkları ve böylelikle de kasdî bir cürümde bulundukları ilâve ediliyordu.

Neticede de suçluların 1818 numaralı kanunun birinci maddesine uyduğu ve bu suretle tahkikatın derinleştirildiği bildiriliyordu.

SORGULAR

İddianamenin okunmasından sonra ilk olarak idare komitesi azasından ve birinci derece imzaya salâhiyetli olan Jan Lozıyan hâkimin muhtelif suallerine hulâsatan şu cevapları verdi: — Ben bu gibi işlerle alâkadar değilim. Bu işler kayıt dairesinin vazifesidir. Bu aletleri işletme dairesinin mühendisleri almışlardır. Onların mesul tutulmaları lâzım gelir. Benim vazifem olmamasına rağmen cürüm olmuş olsaydı, müdürü ikaz ederdim. Hattâ 1932 yılında gümrük muafiyetleri hakkında yeni çıkan gümrük kanununu ben müdüre müracaat ederek bütün şubelere tamim ettim

Burada hâkim suçluya sordu:

— Bu kanun suçlulara mahsustur ve ancak suçluları alâkadar edebilir Siz kanun çıktığı zaman neden telâşa düşerek bu tedbirlere lüzum gördünüz?

Suçlu bu suale:

Bu mühim bir kanundur. Ben malzemelerin bu şekilde yanlış kullanıldığından şüphe bile etmiyorum. Fakat ihtiyaten şubeleri tenvir etmeyi muvafık gördüm.

Hâkim — 935 yılında tekrar şubelere bu şekilde bir tamim yapmışsınız. Madam ki, şubelerin bir yanlışlık yapacağı hatırlara bile gelmiyordu. Niçin ikinci defa tekrar tamim yaptınız?

Suçlu — [illegible] Nafıa vekâleti bize bu hususta bir tamim yapmıştı. Biz de onun için tekrar şubelerin nazarı dikkatini celbettik ve o vakit muaf eşyaların ayrılmasını ve kayıtlarının da ayrı tutulmasını bildirdik. Şirket 932 yılına kadar muaf eşyayı ayırmayordu. İlk tamim üzerine muaf eşyalar için ayrı bir defter tutulmıya başlandı. Şirket resmî defterlerini on beş sene muhafaza ede. Fakat ihraç bonoları ve diğer evrakları üç senede bi imha eder. Son defa bu gibi evrak 933 yılı sonunda yakılmıştır.

Hâkim — Şirket muameleleri için bir talimatname veya dahilî nizamname yok mudur?.

— Yoktur. Vaktile şirketi alâkadar dairelere tamimlerle imza salâhiyeti olan kimseleri bildirmiştir. Bunla ölen direktör Hanses, Tramvay Şirketi Direktörü Gindorf, şiket kâtibi umumisi Guson ve benim.

Bundan sonra Lozyan'ın eski ifadesi okundu. Suçlu burada kaçakçılıktan ancak tahkik komisyonunun işe başlamasından sonra haberdar olduğu ve asıl yolsuzlukların kendisinin şirkette işe başladığı 931 yılından evvel vukua beldiğini söylüyordu. Suçlu bundan sonra hâkimin sualine cevaben:

— Biz yalnız maaş alırız. Kazançtan ikramiye gibi başka bir para almayız.» dedi.

Bundan sonra tatil edildi. Ve öğleden sonra saat ikide tekrar diğer suçluların sogusuna başlandı. Suçluların bazıları türkçe bilmedikleri rinden şirketin hukuk müşavirliğinden Bay Mehmet tercümanlık etmekteydi. Muhakeme öğleden sonra geç vakta kadar devam etti. Ve vaktın gecikmesinden dolayı başka güne bırakıldı.

Harp tarihinde görülmemiş bir facia

120 tayyare tarihî bir şehri dünya haritasından sildi

Hastalar, yaralılar bina ankazı altında can verdiler dün evlenen iki çift yataklarında çiçekler içinde ölü bulundular

(Birinci sayfadan devam)

dar cumhuriyet kıtaları asilerin taarruzuna karşı koymaktadır.

Facianın elîm tafsilâtı

Bilbao 28 (A.A.) — Reuter ajansının Bilbao'da bulunan ve Guernica'yı ziyaret ettikten sonra tekrar Bilbao'ya dönen hususî muhabiri telgrafla bildiriyor :

Baskların mukaddes şehri olan Guernica'nın merhametsizce âsi tayyareler tarafından tahribi her basklımın yüreğinde general Mola ve taraftarlarına karşı sönmez bir kin uyandıracaktır.

Alınan tafsilâta göre tayyareleri de bobardıman etmiş ve yakmıştır. Hattâ koyun sürüleri bile mitralyöz ateşine tutulmuştur. Hastahane olarak kullanılan manastırı da içinde bulunan birçok yaralı ile harap olmuştur.

Diğer bir küçük hastahane de aeza içinde bulunan 42 yaralı ile tahrib olunmuştur. Hava hücumu, mallarını satmak üzere köylülerin şehre indiği bir pazar günü yapılmıştır.

Reuter'in muhabiri diyor ki:

"Patlamamış bir yangın bombası bulduum. Sekiz yüz gram ağırlığında idi ve üzerinde Alman markası vardı.

Guernica tamamıyle müdafaasız bir şehir idi. Ne tayyareleri ne de Hava hücumlarına karşı topları vardı. Ayakta üç beş evden başka birşey kalmamıştır. 10 bin nüfuslu bir şehir, tüten bir anpaz yığını haline gelmiştir. Yollar geçilmez bir halde olduğundan ankaz altında kalanların sayısı belli değildir. Binaların bir çoğu tamamıyle yanmış olduğundan ölenlerin Bir çoğu bulunamıyacaktır. Henüz o günü evlenen iki genç yataklarında çiçekler arasında ölü olarak bulunmuştur. Ankaz altından çıkarılan birkaç ceset parçalanmış bir halde idi. Guernica'dan kaçan binlerce kişi şimdi Bilbao'da açıkta bulunuyor. Civardan buraya köylüler iltica etmiştir. Köylülerin anlattıklarına göre, tayyareler tarlalarda çalışan kadınları da mitralyöz ateşine tutarak öldürmüşlerdir.

Taarruz püskürtüldü

Bayonne 28 (A. A.) — Bask hükûmetinin matbuat bürosu tarafından neşredilen bir tebliğe göre Durango mıntakasında âsilerin taarruzu Cumhuriyetçilerce parlak bir surette tard olunmuştur. Eibar mıntakasında da Cumhuriyetçiler düşmanın taarruzlarına şiddetle mukavemet ediyorlar.

İngilterede hiddet ve infial

Londra (A.A.) — Guernica'nın bombardımanı bu hâdiseyi müttehiden protesto eden İngiliz matbuatının hiddet ve infialini mucip olmuştur.

Times gazetesi diyor ki:

"Taarruz müthiş surette müessir olmuştur. Bu taarruzun hedefi Bask hükûmetine dehşet vermek ve ona Bilbao'yu bekliyen akibeti göstermek suretile şehrin teslimini temin etmek idi. Fakat bu hareketin başka bir şekilde tesiri olacaktır.

Çünkü şimdi Bask demokratları âsilere karşı sonuna kadar mücadele etmeğe karar vereceklerdir. Guernica şehri askerî bir hedef değildi. Bu şehrin tahrip edilmesi tarihi askeride misli mevcut olmayan bir hâdisedir.

Madrid bombardıman edildi, hasarat mühim

Madrid 28 (A.A.) — Hükûmet merkezinin bombardımanı dün bütün gece devam etmiştir. Bir çok kişiler ölmüştür. Hasarat, mühimdir. Cumhuriyet tayyareleri Madrid'e ateş eden bataryaların yerlerini bulamamışlardır.

Cumhuriyet tayyareleri Talavor Del tajo ile civarını bombardıman ederek âsi kıtaları ve cephane nakletmekte olan bir treni tahrip etmişlerdir.

çenlerde Polonya'ya o kadar mühim ikrazı ne için yaptık idi? suali varid olmağa başlamıştır.

Bükreş 28 (A. A.) — Havas muhabiri bildiriyor: İtalyanın Romanya ile bir anlaşma akdi için yaptığı istimzaçlar Bükreşte makes bulamamışa benziyor. Maamafih İtalya, Romanyada çok müsait bir havadan istifade etmektedir.

Selâhiyetdar Romen mahafili Romanya ile İtalya arasında müzakereler cereyan ettiğine dair ecnebî kaynaklardan çıkan haberleri katî olarak tekzib etmektedir. Vakıa her iki taraf da biri birine karşı müsait temayüller göstermekte ise de Romanya ile İtalya arasında İtalyan-Yugoslav anlaşmasına müşabih bir anlaşmanın yapılması mevzu bahis olamaz.

Çünkü İtalya ile Yugoslavya arasında mevcud meselelerin hiç birisi Romanya ile İtalya arasında mevcud değildir. Binaenaleyh, günün birinde İtalyan - Romen mukavelesine müsbet bir şekil verilmek icabederse yapılacak anlaşma Romanyanın dostluk ve ittifaklarına ve bilhassa Çekoslovakya ile olan esaslı menfaat ve rabitalarına katiyen halel getirmiyecektir.

Paris sergisi

Paris 28 (A.A.) — 1937 sergisi, 25 mayısta açılacak ve 25 ilkkânunda kapanacaktır.

Irak Hariciye Veziri

(Birinci sahifeden devam)

miştir. Yanında Dışbakanı Tevfik Rüştü Aras ve Irak sefiri Bay Naci Şevket bulunmakta idi.

Sergi evinde ekonomi bakanı Celâl Bayar ve sergi erkânı tarafından karşılan an dost devletin Hariciye Nazırı sergiyi büyük bir alâka ile gezmiş ve her nokta hakkında uzun uzadıya izahat almıştışr. Sergiden çıkarken intıbaını soran Anadolu Ajansı muhabirine:

Sergiyi çok güzel buldum. Kömür meselesine verilen ehemmiyeti takdir ve hayranlıkla müşahede ettim. Türkiye Cumhuriyetinin bu sergisi bihakkın iftihara değer bir eserdir, buyurmuşlardır.

Roma-Berlin mihveri Ve Avrupa

(Birinci sahifeden devam)

ya istiklâlinin düşmanı hakkında yapılan bu muamele karşısında:

—Acaba şu istiklâl korunmaya değer mi? Ve korunuyorsa kimin menfaati için? diye sorulsa yerinde bir sual olmaz mı?

İşte iki muahedenin garanti altına aldığı ve bir kaç senedenberi İtalyanın da koruduğu bu istiklâldir ki Venedik mülâkatile bütünlüğünden azıcık daha kaybetmiş oluyor.

Ahmet Şükrü Esmer

Tifonun, Türk hudutları içinden def ve tardı lâzımdır

Tifo ile, belediye ve sıhhat idarelerinin sistemli ve programlı mücadele etmeleri lâzımdır.

Şehrimizde tifo vukuatı bazen sık, bazen nadir, bazen arada sırada ve fakat herhalde her zaman için görülen bir tehlike halindedir.

Yine bir mektepte çıktı ve aşı tatbikine başlandı. Hiç şüphesiz ki bu tedbir, bu istical, bu itina ve hassasiyet çok yerindedir. Fakat bu işi artık kökünden halletmek lâzımdır.

Âmili maraz meçhul değildir. Aşısı bulunmuş, sirayet şekli anlaşılmış, seriri ârazı malûm ve hattâ çok karakteristik bir hastalık olan tifonun, İstanbulu daima tehdidi altında bırakmasına tahammül olunmamalıdır.

Bu gerek para işi, gerek teşkilât işi ve gerekse haddinden fazla mesai işi dahi olsa, bunlar fedakârlık değil, yurdun selâmetine müstacelen tahsis ve tevcihi lâzımgelen en yüksek vazifelerden olmak gerektir.

Tifo; lâğımlardan, tifo âmili marazisini besleyen açık ve mülevves sulardan, pislik kuyularından, ve nihayet bunlarla mülemma yeşilliklerden, yemişlerden ve birde bizatihi sarî ve intanî hastalık olmasından dolayı ürer, türer, artar, tehlike olur.

Bunların önüne geçildi mi, tifo, tıbkı kolera gibi, tâun gibi şehrimizin ve hattâ yurdumuzun sıhhî tarihine gömülüp unutulur.

Tifo, yalnız ferdî değil bir race hastalığı halindedir. Çünkü irsiyet kanunu bu hastalığın seyyielerin evlât ve ahfada intikal ettirir.

Hastalık çıkınca aşı yapmak kolaydır. Meksut, hastalığın çıkması önüne geçmektir. Bunun için tifo ile mücadele lâzımdır. Sistemli, programlı mücadele için, belediyelerin sıhhat idarelerinin bütçelerinde büyük bir yer alması lâzımdır.

Türkiye Cumhuriyeti hükûmeti, sıtma gibi yurdun bir ucundan diğer ucuna hükmeden hastalığın önüne geçerek mücadele ettiği zaman ne kahhar olacağını isbat etmiştir. Tifo, sıtma kadar mücadele, onun kadar fedakârlık, onun kadar tahsisat, teşkilât istemez. Fakat tifonun Türk hudutları içinden def ve tardı lâzımdır.

Hatice Hatip

Bahçedeki kuyu içinden neler çıktı?

Bir imalâthaneden 120 kilo eroin çıktı!

Polis, şebeke efradile sermayedar zengini arıyor!

Eroinler su damacanaları içinde naklediliyormuş

Yapılan mütemadi takipler neticesinde gizli eroin imalâthanelerinin çalışmaları epey zamandanberi durmuş gibi idi. Fakat sekiz aydanberi Aksarayda bir sucunun evinde kurulan bir imalâthane çok ustalıklı idare edildiği cihetle aylarca işlemiş ve doksan bin liralık eroin satmıştır. Tahkikatımıza göre mesele şu şekilde cereyan etmiştir:

Nişan isminde bir ermeni, evlere memba suyu dağıtmak suretile geçinen Mustafa ile eskidenberi tanışmaktadır. İşi gücü bu gibi karışık işlere atılmaktan ibaret olan bu adam, gizli bir eroin imalâthanesi kurmayı kafasına koyduktan sonra bu iş için Mustafa ve Mustafanın ailesinden istifade etmenin en münasip bir şekil olduğunu düşünüyor. Zihninde bu işin süslü ve zengin plânlarını çizen bu ermeni derhal faaliyete koyuluyor. Hakikaten ilk adımlarda tali kendisine yardım ediyor. Bu aileyi yüz bin banknotların hayalile kandırmak pek kolay oluyor ve derhal Aksarayda bir yer tutulması için iki dost mutabık kalıyor epeyce zaman bu iş için elverişli olabilecek bir yer aranıyor. Nihayet tam geçen Ağustosta Aksarayda Kürkçü mahallesinde çeşme sokağında 31 numaralı ev tutuluyor.

Bu evin arkasındaki bahçede bir kulübe bulunması ve evin alt katındaki odalardan birinin kapısının da bahçeye açılması bu işe pek ziyade elverişli görülüyor. Hemen sucu Mustafa ile damadı Beyoğlu itfaiye çavuşlarından Rıza ve karısı Zehra, 12 yaşlarında kızı Fatma bu eve taşınıyorlar.

Mustafa hem akıl hocası, hem patronu olan ermeniden aldığı direktifle derhal mahallede suculuğa başlıyor. Sağa sola kapalı şişe ve damacanalarla su dağıtıyor ve mümkün olduğu kadar müşterilerin çoğalmasına gayret ediyor. Tabiî bu suretle ileride imalâthaneden su damacana veya şişeleri arasında yapılmış eroinler çıkartılınca kimsenin aklına bir şey gelmiyeceğine Mustafa ve aile kolayca inanıyor.

Bu sırada eroinlerin satılacağı kimselerle bu satışı idare edecek olanlar da temin edilmiş bulunuyor.

İşin buraya kadar cereyan eden safhalarının pek kolay ve tam düşünüldüğü gibi cereyan eylemesinden cesaret alan Mustafa ve ailesi artık eroin imaline başlanmasında hiç bir mahzur görmüyorlar.

Aralarında mutabık kaldıkları veçhile ermeni parasını vererek afyonları tedarik ettiriyor ve bunları Aksaraydaki eve taşıyor. Mustafa ve tevabii de bunları aldıkları derse göre yapılmış eroin haline getiriyorlar.

Eroinciler bahçeye açılan odada yapılıyor, gübresi ayni odanın tahta döşemeleri kaldırılarak kısmen lâğıma atılıyor, kısmen bahçede kazılan bir kuyuya gömülüyor, Âletler de iş olmadığı zamanlar bahçedeki kulübenin yanında bulunan bir kuyuda saklanıyor.

Bu çalışma bu suretle aylarca sürüyor ve bütün şebeke de tıkırında giden bu işden hasıl olan kârı ceplerine indiriyorla. Günler geçtikçe ve gelen varidat çoğaldıkça şebeke efradının hepsinin hırsları çoğalıyor ve satışın çoğaltılması için çalışmalar arttırılıyor. İşte bu hareket de bir ip ucu ortaya çıkmasına sebebiyet veriyor. Çünkü aylarca burada oturan bu aile, mahallede kimse ile görüşmemekte inad eylemekle beraber hariçten eve girip çıkan yabancılar çoğalıyor. Bu hal mahalle halkından bazılarının şüphelerini çekiyor, nihayet buranın böyle zehir saçan bir yer olduğunu düşünemiyen mahalleli bir kadın kırk yıldanberi namuslu insanların oturduğu bu mahalleye kendince şüpheli adamların gelmesine tahammül edemiyor ve işi zabıtaya haber veriyor.

Zazıta bir müddet araştırmalar yaptıktan sona bu evin hakikaten şüpheli bir yer olduğuna kanaat hâsıl ediyor, fakat kat'î bir hüküm verebilmek için evi dört gün tarassut altına alıyor. Neticede buranın gizli bir eroin imalâthanesi olduğunu anlıyor. Sulh Mahkemesinden arama kararı alındıktan sonra cürmümeşhud yapmayı bekliyor. Nihayet dün bu imkân elde ediliyor, Mustafa bahçeye bakan odada yanında afyon gübreleri dolu bakraç ve elinde yapılmakta olan eroinler olduğu halde yakalanıyor. Çünkü daha o gün tedbir alan zabıta bahçeye girip pencereden Mustafayı gözetlemiye başlıyor. Hattâ polis bir aralık pencereyi açıp içeriyi seyrediyor, fakat Mustafa o kadar dalgın bir halde çalışıyormuş ki işin farkına bile varamıyacak. Nihayet gübreleri dökmek üzere ayağa kalkınca yabancılarla karşılaşıyor ve tutuluyor.

Ondan sonra hemen zabt tutuluyor evde de bir araştırma yapılıyor ve 180 kilo afyon 120 kilo yapılmış ve satılmak için paketlere ayrılmış eroin bulunuyor, âlât ve edevat da kuyu ve kulübeden çıkartılıyor.

Evde bulunanlar tutuluyor karakola getiriliyor, kendileri sıkı surette isticvap ediliyor bu esnada Beyoğlu Emniyet santral memuru Mustafanın da bu işde mühim bir rol oynadığı öğreniliyor. Mustafa da derhal Aksaray karakoluna getirtiliyor, fakat çok fazla heyecana kapılan Mustafanın tabancası cebinden yere düşüyor ve bu düşüş neticesi tabancanın tetiği oynuyor, çıkan kurşun Mustafanın kalbine isabet ediyor ve Mustafa karakolda ve kanlar içinde yere düşüp hemen ölüyor.

Bunun üzerine zabıta yalnız diğer suçluları nezaret altına alıyor, ve meselenin ilk tahkikata taallûk eden kısımları bu suretle nihayete eriyor.

Öğrendiğimize göre zabıta şimdi bu suçluların isticvaplarına devam etmekte olup diğer şebeke efradının ve asıl sermayedar ermeninin ele geçirilmesi için lâzım gelen tedbirlere başvurmak üzeredir.

Yakında bütün suçluların meydana çıkarılacağı muhakkak görülmektedir.

Şehir Haberleri

Gümrüğün yeni kararı

Vergi Vermiyenlere Haciz konacak

Yanlış vergi tahakkuk ettiren memurlar ne olacak?

Gümrük idareleri tarafından, tüccar ve mükelleflerden eksik alınan vergiler hakkında yeni bir karar verilmiştir:

Bu karara göre; bir verginin eksik tahsil edildiği anlaşılınca beş gün içinde mükelleflere tebliğ olunacak ve bir ay zarfında mükellefin rizasile borcunu ödemesi beklenecektir.

Borçlu bu müddet içinde vergisini vermediği takdirde derhal tahsilât komisyonlarına müracaat edilerek hakkında haciz kararı alınacak ve bu karar alâkadar memurlar tarafından vakit geçirmeden tatbik olunacaktır. Bundan maada verginin eksik alınmasına sebebiyet veren memurlar hakkında da takibat yapılması kararlaştırılmıştır:

Yanlış hesap yapmak suretile az vergi tahsiline sebep olan memura da ayrıca tebliğat yapılarak borcunu ödemesi bildirilecektir.

Memurun bir ay içinde parayı vermesi veya itiraz etmesi beklenecek ve bu müddet hitamında memurun alacağı vaziyet Divanı Muhasebata yazılacaktır.

Divanı Muhasebattan verilecek cevap üzerine para memurun maaşından kesilmek suretile hazineye irat keydedilecektir.

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince yapılan yeni teşkilâtla bir çok gümrük baş müdürlükleri lâğvedilmiştir. Bu cümleden olarak Mersin Gümrük baş müdürlüğünün de lâğvolunduğu dün alâkadarlara bildirilmiştir. Mersin gümrükleri bundan sonra müstakil olarak idare edilecektir.

Bu yeni teşekkülün başına İstanbul ithalât gümrüğü müdür muavinlerinden Adil Erözen terfian tayin edilmiş ve yeni vazifesine derhal hareketi kendisine bildirilmiştir.

Lâğvolunan Mersin Gümrüğü Baş Müdürü Ali Kemal de açıkta kalmıştır.

Almanyadaki sergi

Türk Tacirleri Çağırıldı

Davet mektubunda muamele usulleri yazılı

5 mayısta Almanyada Breslav şehrinde ziraî mahsulât ve ziraî makine, alât ve edevatı üzerine büyük bir sergi açılacağı Türkofise bildirilmiştir.

Sergi idaresi; bütün cenubu şarki milletlerinin bilâ istisna iştirak ettikleri sergiye Türk tüccarlarını da davet etmiş ve kendilerine demiryollarında büyük tenzilât yapılacağını bildirmiştir.

Davet mektubunda; Almanya ile takas suretile iş yapmak, Almanyaya ham madde ihraç etmek istiyenlerin sergide bu gibi işlerle meşgul büyük Alman firmalarile temas etmek imkânlarının mevcut bulunduğu da zikredilmiştir.

ADLİYE

Dosyanın Kaybında Suçları yok

Bu kararla Suzan ve zabıt kâtibi beraat ettiler

Nezihe Suzan isminde bir bayana ait Üçüncü Asliye Ceza mahkemesindeki dosyanın kaybolması üzerine Nezihe Suzanla mahkeme zabıt kâtibi Refiğin Asliye Dördüncü Cezada yapılan duruşmaları bitmiş, dosyanın kaybolmasında alâkaları görülmediğinden beraatlerine karar verilmiştir.

Selim hocayı öldürenlerin muhakemesi

936 Martının 31 inci pazar gecesi Ahırkapıdaki paçavra mahzeninde başından yaralanmak suretile öldürülen paçavracı Selim hocanın katillerinin muhakemesine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir. Raporlar pıçağın tabibiadlîce muayenesi kararile mahkeme talik olunmuştur.

Bir sabikalı mahkûm oldu

Evvelsi gün, Yeni camide elbiseci Velinin dükkânından bir caket çalıp kaçarken yakalanan sabikalı Ahmet te Sultanahmet üçüncü sulh ceza mahkemesinde yapılan duruşmalar sonunda suç sabit olmuş, Ahmet 3 ay onbeş gün hapse mahkûm edilmiştir.

Dokuz aya mahkûm oldu

Kapalıçarşıda Yervantın dükkânından üç paket bıçak çalan Marko, kaçarken civardaki bir eve gizlenmeğe mecbur olmuş, fakat yabancıyı gören ev halkının feryadı üzerine komiser Mehmet Ali tarafından yakalanmıştır. Suçlu 3 üncü sulh ceza mahkemesinde yapılan muhakemesi sonunda 9 ay hapse mahkûm olmuştur.

Polise hakaret eden mahkemede

Dostu tarafından döğülen arkadaşını polisin elinden almak istiyen Muallâ, polise hakarei etmiş ve mahkemeye verilmiştir.

Ortaköyde yeni rıhtım

Denizyolları İdaresi Ortaköyde kendisine ait kömür depolarının sahiline büyük bir rıhtım yapmıya karar vermiştir. İnşaat münakasaya konacaktır. Rıhtımın on bin liraya çıkacağı tahmin edilmektedir. Rıhtımın yapılmasından sonra evvelce çok güçlükle yapılan tahmil, tahliye işinin kolaylaşacağı ve masrafın da azalacağı umulmaktadır.

İnhisar Müdürü Ankaraya gidiyor

İnhisarlar Umum Müdürü Mithat Yenel idarenin 937 bütçesi için Mayıs başında tekrar Ankaraya gidecektir. İnhisarlar Umum Müdürlüğü tarafından hazırlanan müskirat ve tütün kanun projeleri de meclis encümeleri tarafından tetkik edilmektedir. Meclisin bu devresinde çıkmış olacaklardır. Şimdilik resmî dairelerin bütçe işleri ile meşgul olunmaktadır. Hususî dairelerin bütçe işlerine Mayıs ayı içinde bakılacaktır.

Dava yine kaldı

Şahitler İstanbulda Dinlenecekler

Vali-Yalçın davası hararetli ve münakaşalı oldu

Vali Muhittin Üstündağ - Hüseyin Cahit davasına . İzmitte devam edilmiştir.

Evvelâ Necmeddin Kocataşın şehrimizde istinabe suretile alınan ifadesi okunmuştur.

Mahkemede hazır bulunan Hüseyin Cahit, bu ifadenin aşağı yukarı doğru olduğunu, ilâve edecek bir şeyi olmadığını söyledi.

Valinin avukatları «Biriken para» yazısının kimin tarafından yazıldığı hâlâ anlaşılmadığı için, Akşam gazetesi sahiplerinden Necmeddin Sadık, Kâzım Şinasiden başka Mustafa oğlu Fevzi, Akşam ser mürettibi İzzet, mürettip Şevket, İhsan, idare memuru Nazminin de şahit olarak dinlenmelerini istediler.

Hüseyin Cahit mukabil tarafın boyuna şahit ikame ederek davayı uzattıklarını ileri sürdü. Dedi ki:

— Matbuat kanununda şahit diye bir şey yoktur. Matbuat davaları sür'atle görülmelidir. Mahkemeyi işgal etmek çok âbesdir. Bu şahıt hünerlerine bir nihayet verelim. Bendeniz mutazarrır oluyorum.

Belediye avukatı cevap verdi:

— Adaletin tahakkuku için icap ederse Çinden, hatâ Çin Maçinden şahit getireceğiz.

Akşam gazetesinin vekili, İstanbul Belediye reisliğinin Akşam gazetesini değil Hüseyin Cahidi hedef tuttuğunu, öyle olmasaydı, gazeteyi dava etmesi lâzım geldiğini söyledi.

Neticede mahkeme şahitlerin İstanbul 2 inci ceza mahkemesinde dinlenmesine, yalnız Akşam gazetesi sahibi Necmeddin Sadığın maznun sıfatile dinlenmesine mahal olmadığına karar verdi.

Nafıa Vekâleti

Memurlarını hususî işlerden menetmiş

Devlet dairelerinde çalışan mühendis, mimar gibi bazı fen ve nafıa adamlarının hususî inşaat ve tesisat gibi eşhasa ait işlerde ehli hibre ve fen adamı sıfatile rapor verdikleri görülmüştür.

Nafıa vekâleti bu münasebetle alâkadarlara yeni bir tamim göndererek bu işi menetmiştir.

Tamimde: «Nafıa Vekâleti devletin inşa ve umran işlerinde en yüksek fen otoritesini taşıyan bir teşekküldür. Bunun için Vekâletin bilûmum fen adamlarının kendilerine alelûsul resmî bir vazife veya hizmet tevdi olunmaksızın hususî mahiyetteki her hangi ihtilâflı ve münazaalı işler hakkında ehlihibre veya fen adamı sıfatlarile rapor verebilmeleri binnetice Vekâletin yüksek otoritesini ihlâl ve fennî ihtilâtlara sebebiyet verebileceğinden bu gibi işlerden içtinap etmeleri ve deruhte edecekleri her hangi bir işin vekâletin resmî ve fennî sıfatlarını hiç bir suretle temsil ve alâkadar etmiyeceği tebliğ olunur» denilmektedir.

Bir küçük çocuğun konseri

Cuma günü akşamı saat dokuz buçukta İstanbul radyosunda küçük bir kız çocuğu tarafından piyano ile konser verilecektir.

Mari Üstad'ın vereceği bu konserde küçük musikişinas Şopen ve Listten parçalar çalacaktır.

Bu küçük sanatkâr piyanoda harikalar yaratan istidat sahibi bir çocuktur. Geçen yıl Bükreşte, bu yıl Ünyon Fransezde verdiği konserlerle tanınmış ve çok alkışlanmıştır.

Günün Vod...

Kasaplık hay... arasında eksik SIZ

Son bir kaç gün içinde s... kasaplık hayvanların miktarı te... olunmuştur:

630 beyaz karaman, 2075 kızıl karaman 160 dağlıç, 22 kıvırcık, 9077 kuzu, 650 süt kuzusu, 202 öküz, 30 inek, 18 dana ve son bir kaç gün içinde bol kuzu gelmeğe başlamış.

Son haber doğru fakat istatistik yanlış olacak. Tekrar okuyunuz kasaplik hayvanlar içinde: eşek, at, deve görülmüyor. Acaba adlarımı değiştirilmiştir, meselâ:

Beyaz karaman : at
Kıvırcık : eşek
Süt kuzusu : deve

Olur a, belki devenin, eşeğin, atın kasapcılık dilinde soy adları bunlardır!

Balıkesir düdüğü

Balıkesirde gece saat üç buçukta saat kulesi acı acı ötmeğe başlamış ve tam yarım saat böylece ötüp durmuş.

Halk uyanmışlar ve sokaklara dökülmüşler. Hamdolsun anlaşılmış ki, bu bir elektrik kontağıdır, ne tehlike var, ne mehlike. Zannetmeyiz bu kontak olsun.

Olsa olsa bir dersi ibretdir:

Mademki Belediye parayı verdi istediği kadar düdüğünü öttürür.

Ekmekten kahve olur mu?

Konyadan bir muhabir yazıyor: İstanbul caddesinde kuru kahvecilik yapan bir adam ekmeği kızartarak yarı yarıya kahveye karıştırıp satmış hakkında takibata başlanmış.

Korkarız bugünlerde şeytan fani dünyaya cop diye çıkıvermesin.

Çünkü çıkıp hakkıyle bağıracak ki:

" — Ey beşer!

Yağı ben de hallederim, ekmeğe ben de çöp koyarım. Pamuk yağını nefis Edremit yağı diye okuturum, nihayet her hileyi ben de yapar ve bilirim. Fakat bunca asırlık şeytanım, kızarmış ekmeği kahve yapmak aklıma gelmezdi„

Şu medeniyete bak, şeytana bile taş çıkardı.

Maahaza bu adam hakkında takibat yapmak doğru değildir. Bunu derhal İstanbul belediyesine hile müşaviri yapmalıdır. O zaman dinleyelim: Nelerden neler olacağını!

Geç kalmış müzakere

Anadolu Ajansı bir haber veriyor:

"Diplomatik mahfeller, hariciye nazırı Eden'in Başvekil Von Zeeland ile Habeşistan ilhakının tanınması meselesi hakkında görüştüğünü haber vermektedir.„

Galiba diplomatlar için iş buhranı var. Eski defterleri karıştırmakta mana ne? Atı alan Üsküdarı geçti!

Anadolunun bazı yerleriade şap hastalığı çıkmış.

İzmit ve İstanbul vilâyet hududundaki kontrol takviye edilecekmiş.

İşte şimdi.

Fekasde aleşşap!

Serdea geçti

Tasarruf

Vekâlet memur maaşlarından kesilmek suretile tasarrufdan vaz mı geçti

Haber aldığımıza göre, Denizyolları bütçesinde tasarruf yapmak maksadile memur ve müstahdemlerin maaşlarından birer miktar kesilmek hakkındaki karar henüz kat'î olarak kararlaşmamıştır. İktısat Vekâleti idare bütçesinde yapılacak tasarruflar işini tetkik ederken bu noktada da bazı tasavvurlarda bulunmuştur. Fakat bu cihet henüz kanunî mahiyetini almamıştır. Çünkü bu kararın Mayıs ayı başında Ankarada toplanacak olan Denizyolları umumî heyet içtimaında tasdik edilmesi lâzımdır. Diğer taraftan haber aldığımıza göre Vekâlet bu şekildeki tasarruftan sarfınazar etmiştir. Bunun yerine idarenin işletme masrafla rında kabil olan her türlü tasarrufların yapılmasına çalışılacaktır.

HİKAYE

Gül bahçesinde

Yazan: **A. Kaylân**

Onu, güller ve göller diyarının, gül bahçelerinde tanıdım. Mavi gözlü, sarı kıvırcık saçlı, uzun boylu, gül yanaklı, gülüşleri bir dakika dudaklarından düşmiyen, şen, şakrak bir kızdı.

Güzel gülleri küçük elleriyle koparır, gül gibi pembe yanaklarına sürer, sonra tatlı bir şişkinlikle öne doğru uzanmış göğsüne iliştirirdi.

İsmi Saniye idi. Her sabah güneş doğarken gül bahçesine gelir, bülbüller öterken fidanlar arasında dolaşırdı.

Ben onun cazibesine tutulmuş ne yaptığımı bilmiyordum. İlk görüşümde onu çok sevdim ve gittikçe sevgim fazlalaştı.

Bir gün gül bahçesinde dolaşıyordum. O bugün geç kalmıştı. Bahçenin kapısından içeriye gererken yüzünde hafif bir tebessüm belirdi. Başını hafifçe iğdi, selâm verdi. Gülerek yanıma geldi, güzel dişlerini göstererek:

— Bugün geç kaldım.. dedi.

— Evet biraz geciktiniz.

— Nasıl, güller iyice açtı değil mi?

— Evet, bülbüller de çok güzel ötüyor.

— Şair ruhlusun vesselâm.

— Beni siz şair ettiniz.

— Hayır, ben değil güller ve bülbüller.

— Siz de bir bülbülsünüz..

— Siz de bülbül!..

Saniye gülmiye başladı. Kahkahası sabahın hafif esen, serin rüzgârı içerisinde dalgalana, dalgalana dağıldı.

Birkaç gün sonra Saniyeye, sevdiğimi söyledim: Güldü. Yavaş yavaş gül bahçesine girdik. Saniye hafif, hafif şarkı söylüyor, bülbüller acı, acı fakat şen ötüyorlardı.

İçimde büyük bir heyecan vardı. Saniyenin boynuna sarılmak güzel, gül yanaklarından uzun, uzun öpmek istiyordum.

Birdenbire hava karardı, küme, küme siyah bulutlar gök yüzünü kapladı. Şimşekler çaktı, bardaktan boşanırcasına yağmur yağmıya başladı.

Biz bahçenin köşküne girdik. Saniye başını omuzuma dayadı. Şimşeklerden ve gök gürlemesinden korkmıya, titremiye başladı. Onu, sevgiyle, kucakladım. Aradan yarım saat geçti, yağmur hafifledi. Fakat köpüklü bir sel bahçelere dağıldı ve köşkün duvarlarını yalamıya başladı. Köşk sallandı, derinden iniltiler ve koca-man taşlarin köşkün duvarını dövdüğü işitiliyordu.

Birdenbire ne oldu bilmiyorum, köşkle beraber yuvarlandığımızı hissettim. Saniye bayılmıştı, ben de sersemledim. Soğuk sular vücudumu yalarken kendime geldim ve bir ağaca tutunarak boğulmaktan kurtuldum. Sel her tarafı dümdüz etmiş, yalnız büyük çınar, beni kurtaran ağaç kalmıştı.

Saniyeyi aradım, selin gittiği tarafa uzun uzun baktım. Uzaklarda sulara kapılmış bir vücud sürükleniyordu. Kalkıp koşmak Saniyeyi kurtarmak istedim, muvaffak olamadım. Ayaklarım vücudumu taşımıyordu. Gözlerimle, ağlıyan gözlerimle Saniyenin gidişini uzun uzun seyrettim.

Gül yüzlü güzel Saniye Güller diyarının, göllerinden gelen sele kapılmış sarı sularda sürüklene, sürüklene gitmişti.

AYGIR...

BÜYÜK EDEBİ ROMAN 74

Pırrr... Pırrr... İçin...

MÜELLİFİ: **Nizamettin Nazif**

Aliye "sen onu benim külâhıma anlat„ pelerinini aldı, aynanın karşısına geçti, başını yapmağa başladı.

— Gidiyor musun?

— Tabii....

— Bir daha ne zaman buluşabileceğiz?

— Hiç bir zaman, artık aramızda en ufak bir bağ dahi kalmadı.

— Fakat Aliye...

— Suuus... İnanmam.!

— O kıza neye sormadın senin nişanlın kimdir diye?..

— Aklıma gelmedi.

— Şimdi sor...

— Şimdi kız artık kendisini nişanlın sayar mı? Elbette ben onu tanımıyorum diyecektir.

— Aliye yavrum, pek manasız yere ayrılıyoruz.

— . . .

— Peki amma... niçin bu gece buraya geldin... dün beni görmemezlikten gelebilirdin?

Kız başını bağlamış ve o iğneyi göğsüne takmıştı. Yavaş yavaş odadan çıktı. Sokak kapısını açıncaya kadar hiç bir şey söylemedi. Fakat merdiven sahanlığına çıkınca birdenbire çıngıraklı şeytan kahkahaları fırlatarak;

— Çünkü elmasım... • dedi - kendimi sana tattırmak istedim.

— . . . . . .

— Ben tadımın kudretini bilirim...

— ! !

— Kolay kolay unutamayacaksın beni... Ve bensiz kalman bir müddet olsun sana azap verecek... Allahaısmarladık Nazmi Bey...

— Güle güle Aliye Hanım...

Diplomasını almak için mektebe uğradığı gün Ömerofa dershane koridorunda rast geldi. Ömerof eski lâübali tavrıyle:

— Nazmi... -dedi- aşçıya söyle de bana bir kredi açsın...

— Utanmadan benimle nasıl konuşabiliyorsun.

— Ne var. Bir şey mi oldu?!

— Daha ne olsun cebimden iğnemi aşırmışsın!

Benden ne zaman para istedin de vermedim?

Ömerof

— Oh! - Dedi - ayol bu bir aylık iş... Yeni mi farkına vardın? Ne yapayım? O gece konserve açarken aval aval suratıma bakıyordun. Ceplerini taradım. Malûm a serde alışkanlık var.

— Utanmadın demek? Halbuki ben bu yüzden çok kaybettim.

— Canım şimdi bırak bu fasafisoyu da, aşçıya söyliyecek misin? söylemiyecek misin?

— Hayır... Söylemiyeceğim.

— Haah işte bukadar... Biz de başımızın çaresine bakarız. Allaha ısmarladık Nazmi beyfendi hazretleri....

— Allah selâmet versiu Ömerof.

★

O gece evde mükellef bir ziyafet veriliyordu. Şahabettin bey tahsilini ikmal eden oğlunun şerefine bugünü bir bayram gibi kutlulamak istemişti. Uzak ve yakın hısımlardan bir çoğu, eski mektep arkadaşlarından bâlâ sevilenler ve aranılanlar, iki üç odayı dolduran masaların başında atışırıyorlardı.

(Devamı var)

Yalovada

Bir çok hastalıklar son sistem vesaitle tedavi edilecek

Yalovada yapılan büyük otelin banyo salonları için asrî tedavî vasıtaları tedarik etmek üzere Almanyaya giden Kaplıcalar Müdürü Doktor Nihat Reşat şehrimize dönmüştür. Almanyadan alınan son sistem banyo âletleri yakında buraya gelecek ve Mayıs ayı içinde yerlerine konacaktır. Bu tesisattan sonra Yalovada bir çok hastalıkların banyo ile tedavisi mümkün olacaktır.

BORSA - PİYASA

28 - 4 - 937

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	624.50	625,
Nevyork	0.7907	0.7890
Paris	17.74	17.75
Milâno	15,0040	15.0192
Brüksel	4.6810	4.6812
Atina	67,51	67.44
Cenevre	3,4525	3,45
Sofya	64,0512	64,
Amsterdam	1,4420	1,4414
Prag	22,7178	22,6992
Viyana	4,2225	4,2192
Madrit	13,7710	13,76
Berlin	1,9668	1,9656
Varşova	4,1730	4.17
Budapeşte	3,9375	3,9849
Bükreş	107,6060	107,52
Belgrat	34,4275	34,40
Yokohama	2,7510	2,7486
Moskova	23,8175	23,8375
Stokholm	3;1075	3;1050

PARALAR

	Alış	Satış
1 Sterlin	624.	626.
1 Dolar	123.	126.
20 Frank	108.	113.
20 Liret	120.	125.
20 Belçika Frangı	80.	84.
20 Drahmi	18.	22.
20 İsviçre Frangı	570.	578.
20 Leva	20.	23.
1 Florin	63.	66.
20 Kron Çek	70.	75.
1 Şilin Avusturya	21. —	23. —
Pezeta	—.	—.
1 Mark	25.	28.
1 Zloti	20.	22.50
1 Pengo	21.	24.
20 Ley	12.	14.
20 Dinar	48	52
Yen	—.	—.
1 Kron İsveç	30.	32.
1 Altın	1053.	1054.
1 Banknot	253.	254.

ESHAM

	Açılış	Kapanış
İş Bankası Mü.		
„ „ N.	9,80	9,80
„ „ Ha.	,	,
Anadolu şm. 60 0/0 Peşin		
	,	,
„ „ yüzde 60 0/0 Vadeli		
	,	,
„ „ 100 de 100		
Aslan çimento	,	,
Merkez Ban.	,	,

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk Borcu I Peşin	,	,
„ „ I Vadeli	20,15	20.375
„ „ II Peşin	—;—	—,—
„ „ II Vadeli	20,20	20.20
„ „ III Peşin	,	,
„ „ III Vadeli	,	,
Ergani	95	95
Sivas Erzurum I	—,—	—,
„ „ II		
„ „ III	,—	,—
Şark şim.		
Yüzde 5 Hazine		
„ 2 „	,	,

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Anadolu Pe. I		
„ Va. I	39,95	39,95
„ Pe. II		
„ Va. II	39,95	39, 95
„ Pe. III		
„ Va. III		
„ Mümessil Pe.	,	,
„ „ Va.	—,—	—,—

Üniversite Rektörü

İstifa etti mi etmedi mi?

Üniversite rektörü profesör Cemil Bilsel'in istifa edeceği şayiaları dolaşmakta idi. Bay Cemil Bilsel, bu şayiaları tekzip etmektedir.

Fakat, diğer tarafdan, Cemil Bilsel'in Ankarada, başka bir vazifeye nakledileceği de kuvvetle söylenmektedir.

SİNEMALAR

BEYOĞLU

SARAY : Bakir delikanlı

TÜRK : Kronştat bahriyelileri

MELEK : Saray entrikaları. Linç kanunu

İPEK : Tarzan kaçıyor.

SAKARYA : Denizde isyan

YILDIZ : Bülbüller öteerken. Karyoka

SÜMER : Pat ve Pataşon sirkte ve İki Yavrucuk

ALKAZAR : Programı bildirmemiştir

TAN : Pepo Küçük Lord.

ŞIK : Gizli izdivaç. Lüi sütçü

ŞARK : Singapur postası ve Altın toplayan kızlar. 1936 Atina Balkan olimpiyatları.

ASRÎ : Kaçak sevdalılar. Hücum filosu

SANCAK (Eski Astorya) : Garp süvarileri. Madam Dobarri

CUMHURİYET: Çan serserileri. Pranga mahkûmları

İSTANBUL

FERAH : Pat ve Pataşon

MİLLÎ : Kral eğleniyor. Salâhaddini Eyyubi ve Ehlisalip muharebeleri

HİLÂL : Bağdat bülbülü. Kim öldürdü

AZAK : Hazreti İsanın hayatı. Kadınlar gölü

ALEMDAR : Esrarengiz Tayyare (24 kısım)

KEMALBEY : Leblebici Horhor ağa. (türkçe sözlü) 13 numaralı casus

KADIKÖY

HALE : Marinella.

ÜSKÜDAR

HÂLE : Bütün güzelleri severim

BAKIRKÖY

MİLTİYADİ : Ehlisalip muharebeleri

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

Öğle neşriyatı:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 muhtelif Plâk neşriyatı 14 Son.

Akşam neşriyatı:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi, 19 Çocuk Esirgeme Kurumu namına konferans Doktor Şükrü Hazım, 19,30 Gitor solo Maryo Parudi, 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev, 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musiki ve halk şarkıları, saat ayarı, 21,15 orkestra, 22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 plakla sololar opera ve operet parçaları, 23 son.

SPOR

Sekiz kulüp Turnuvası

Sekiz kulüp turnuvası tertip heyetinden:

1 — Turnuvanın 2-5-937 tarihli programı aşağıya yazılmıştır:

Saha: Şeref stadı, Saha komiseri: Ahmed Âdem Gögdün. Birinci maç: Beykoz - Hilâl saat 12. Hakemi: Feridun Kılıç. İkinci maç: İstanbulspor - Anadolu 13,40. Hakemi: Burhan Atak. Üçüncü maç: Süleymaniye - Vefa 15,20. Hakemi: Halid Galip Ezgü. Dördüncü maç: Eyüp - Topkapı. Hakemi: Ahmed Âdem Gögdün

2 — Umumî duhuliye (15) kuruştur.

Nişan

Ankarada Mimar Mühendis Bay Hasan Hadinin baldızı ve İsmetpaşa Kız Enstitüsü Müdür Muavini Bayan Muzaffer Aklar ile İstanbulda Avukat Bay Mehmet Emin Özbek'in oğlu Lozanda iktisat tahsili yapmış olan gençlerimizden Ankara Ticaret Lisesinde muallim Sait Emin Özbek'in nişanlarının Bay Hasan Hadinin Ankarada Atatürk Bulvarında kâin apartımanlarında 25 Nisan 937 akşamı tarafeynin akrabalarından mürekkep bir meclis huzurunda yapılmış olduğunu memnuniyetle öğrendik. İki tarafa saadetler dileriz.

Anadolu mektupları:

Aydında ne var ne yok?

Aydına yağmurla beraber dolu da yağdı

Yağmur sırasında Ramazan paşa camiine yıldırım düştü

(Aydın Hususi Muhabirimizden) — Aydındaki muhtelif işler hakkında en son vaziyeti ayrı ayrı bildiriyorum.

Türk Hava Kurumu Aydın şubesi Havakuru gazinosunda, Aydın tavla meraklıları arasında bir müsabaka tertip etti. 18 gün süren müsabakaya 25 oyuncu girdi. Finale kalan İbrahim ve elbiseci Mehmet arasında dün yapılan son oyunda Elbiseci Mehmet kazanarak 937 Aydın tavla şampiyonluğunu ve kurumun verdiği saati kazanmıştır.

Aydın cümhuriyet ilk okulu evvelki gün okul kurağında bir çay verdi. Başta ilbay ve umumî meclis üyelerile okulun esirgeme kurumunun bulunduğu bu çayda, davetlilere okul öğretmenlerinden Zihniye Demirel'in yetiştirdiği orkestra takımının çaldığı güzel parçalar dinlettirildi. Küçüklerin muvaffakıyeti gelenler üzerinde çok iyi tesir bıraktı. Başöğretmen ve arkadaşları tebrik edildi. Okul talim heyeti bu toplantıdan istifade ederek okulun eksiklerini gösterdiler, tamamlanması için il bütcesinden gereken yardımın yapılacağı vadini aldılar.

Son asrın en büyük Türk şairi Büyük Hâmidin adını anmak üzere dün Halkevinde bir toplantı yapıldı. Toplantıya hemen Aydının bütün münevver gençleri geldi, salon daha erkenden dolduğundan birçok kimseler geri döndü. Toplantıya İstiklâl marşile başlandı. Öğretmen Avni Deniz büyük şairin edebî hayatı, şahsiyeti ve eserleri hakkında verdiği konferansın, Hâmidin Balkan harbinden sonra yazdığı Validem şiirile bu günkü kurtuluşu müjdelemek ve 23 yaşında iken 60 yıl önce yazdığı Garam adındaki şiirlerde bu günkü inkılâbı daha o vakitten gören bir dâhi olduğunu tebaruz ettirerek bitirdi. Bundan sonra orta okul direktörü Refik Yıldırım şairin Finten eserini hulâsa ve teşrih eden çok kıymetli bir konferans verdi. Baş öğretmen Tuğrul Aka da Makberden bir parça okudu. Orkestra marş Flober'i çaldı, bir dakika susularak büyük ölüye son ihtiram yapıldı.

Gösterit kolu Eşberi temsil etti ve iki gün içinde hazırlanmasına rağmen çok muvaffak oldu.

Hâmidin ailesine Aydın gençliğinin başsağlığı telgrafla bildirilerek toplantıya son verildi.

Evvelki gece Aydın'a yağan yağmurla dolu da düştü. Dolu bağ ve meyvelere az çok zarar yaptı. Zeytinler henüz yüksük çıkarmadıklarından hiç müteessir olmadı. Diğer yazlık ve kışlık mahsulâta da zarar olmadı. Yağmur esnasında Aydın içindeki Ramazanpaşa camisi avlusuna yıldırım düştü, hiç bir zararı dokunmadı.

23 Nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramı bu yıl da geçen yıllardan daha ilgili ve parlak bir surette kutlulandı. Öğleden evvel Halkevi alanında bütün okullar toplanarak tezahürat yaptılar ve söylevler verdiler. Ankarada açılan elişleri sergisinde mükâfat kazananların madalyaları bu törende ilbay tarafından dağıtıldı. Akşam Halkevinde Canavar ve Şeriye mahkemesinde piyesleri gösterildi. Bu piyesler yarın akşam bir kerre daha köylülere tekrarlanacak, hafta içinde bir çocuk balosu verilecek ve Gazi paşa ilk okulu da yıllık müsameresini verecektir.

EDEBÎ ROMAN: 9

HAYAT DENEN OYUN!

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Muavin palaskasını düzeltiyor.

— Sonra anlarsın..

Gidiyorlar..

Kadın, çocuklar arkasından bakıyorlar.

Neden?

Niçin, gidiyor babaları?..

Dışarda toplanan kalabalık..

— Nerede.. buymuş demek..

— Namuslu tanılan adam ha...

— Kim ümit ederdi Hüsamettin efendiden böyle şey..

— Yazıklar olsun.

Polisler, bekçiler.. halk başı önünde baba.. gidiyorlar..

Birinci kısmın İkinci sahnesi

Babanın arkasından.. Karakol.. Dayak. Evdeki yabancı.

Erkek çocuk, babasını önlerine katıp götüren kalabalığın arkasından yürüyor.

Babasını nereye götürüyorlar;

Babasını niçin yakaladılar!

Babasının ne kabahati var...

Küçük kafasının içini dolduran bu istifhamlara cevap veremiyor.

Bazan tutuyorlar onu..

Bir el kolundan yakalıyor? Bazan bir tanıdık sesleniyor:

— Ne oldu Selim;

— Baban ne yaptı?

— Kavga mı etti? Niçin yakaladılar babanı?..

O, cevap vermiyor, sadece dudaklarını büküyor. Kollarını yana açıyor. Ona lâkırdı söylemeğe çalışanların, meseleyi anlamak için türlü sualler soranların elinden kurtuluyor. Babasını götüren kalabalıkla aralarında olan mesafeyi kaybetmemeye çalışarak yürüyor.

Babamı götürüyorlar.. Babama fenalık yapacaklar.. Babasız kalacağız!. Diye düşünüyor.

İçinde bir sızı var.

Bir hissi kablelvuku ona birşeyler söylüyor.

Bir sairi filmenam gibi hiçbirşey düşünmeden, duymadan yürüyor.

Halbuki kafasında çarpışan o kadar çok düşünceler var ki..

Bu büyük düşünceler onun küçük kafası içinde aydınlanamıyorlar. Onun küçük kafası, beyninin içinde çizilmiş istifhamlardan birini bile çözmekten âciz..

Düşündüklerini düşünememekten, gördüklerinin manasını anlayamamaktan doğan bir âcizlik içinde kendini bırakmış gidiyor.

Babasının başı önüne iğilmiş..

Dizleri kırıla kırıla yürümeğe çalışıyor.

Omuzları düşmüş..

Hava aydınlık olsa belki suratının bir limondan daha sarı olduğunu da görecek..

Zavallı babam! diyor. Sen ki herkesi korkutmuş, herkesi karşında titretmiş bir adamdın..

Başın dik, alnın açıktı.

Şimdi seni ite kaka götürüyorlar. Zavallı babam!.

Yürüdüler.

Yürüdüler.

Dar, karanlık, çamurlu sokaklardan, aydınlık caddelerden, pencerelerinden tek tük ışıklar sızan ölü mahallelerden geçtiler..

Nihayet adımlar yavaşladı.

Kapısında bir fener yanan sıvaları dökük tek katlı bir binanın önünde durdular...

Eski devrin bir karakol manzarası.. polisin biri omuzundan itti.

İçeri soktular adamı..

Diğerleri de girdiler.

— Beni almazlar içeri; diye düşündü çocuk. Karakolun karşısındaki kaldırımın üzerindeki taşların üstüne çıktı.

Bir petrol lâmbasının aydınlattığı komiserlik odası gözüküyordu.

Babasını içeri soktular.

Niçin oturtmıyorlardı ya babasını?

Zavallı yorgundu..

Polisler kalpaklarını başlarından attılar.

Hepsi birer sandalyeye çöktü. Mendillerile terlerini siliyorlar.

Babası ayakta.

Komiser masanın başına geçiyor.

Polisler kâğıtları karıştırıyorlar.. bir şeyler soruyorlar babasına. Babası başını sallıyor.

Ne konuştuklarını duymayor. Yalnız komiserin hiddetle ayağa kalktığını görüyor.

Polisler de doğruluyorlar.

Bir el babasının yakasını tutuyor. Sallayor, tartaklayorlar adamcağızı.

Babası çırpınıyor.

Komiserin eli havada..

Çat..

Babasının suratına bir tokat iniyor.

Babasının kısık feryadı sıvaları dökük bağdadilerin arasından kulağına kadar geliyor.

— Vurmayın banal..

Komiserin çatlak sesi:

— Söyle kereta.. Söylemezsen ananı belliyeceğim senin?

İkinci tokat..

— Çat..

Babasını döğüyorlar.

O, hiç bir şey yapamamaktan mütevellit bir ıztırap içinde..

Elinde olsa bir bomba atıp bu hain insanların hepsini öldürecek.

Babasının feryadı kulaklarında;

— Vurmayın banal..

Tahammül edemiyor çocuk.. Bir ok gibi taşların üstünden fırlayor, küçük bacaklarının bütün kuvvetile karakola doğru koşuyor.

Giriyor kapıdan içeri.

Komiserin karşısında.

Onun dizlerine sarılıyor. Ve haykırıyor:

(Devamı var)

Düzeltme

Dünkü tefrikamızın birinci sütununun on üçüncü satırındaki (komşularıyız) çocukları, 15 inci satırdaki (çocuklara sor) komşulara sor şeklinde olacaktır. Bu bir değişiş manayı bozduğu için düzeltmek mecburiyetinde kaldık.

İnönü, Millet Meclisinde Şark Demiryolları ile yapılan mukaveleleri anlattı

(1 inci sayfadan devam)

bugün de devam ediyoruz. İlk müzakeresinde yoktum. Mesele ile vazifesi dolayısile alâkadar olan, eski ve yeni vekiller birbirlerine bir çok mevzularda temas etmiş bulunuyorlar. Bugün memnuiyetle müşahede ediyoruz ki arkadaşlarımızın birbirine karşı şahsî infiale varacak imali ve tarzı sözleri yoktur. Bunu kaydetmek bizim için memnuniyettir. Ondan sonra eski ve yeni mukavelelerin bazı mevzuları üzerinde arkadaşların tenkidlerini dinledik. Efkarı umumiyenin ve büyük meclisin bir noktada bilhassa meserret duyması lâzımdır. O da memleketi alâkadar eden bir mevzuda bir prensip takibeden, ekseriyetle bir partiye mensup arkadaşlar olduğumuz halde memleketin menfaatını müdafaa etmek için yekdiğerimizi tenkit etmekten, fikirlerimizi millet huzurunda açık söylemekten sakınmıyoruz. -Bravo sesleri, alkışlar- zannediyorum ki Şirket mukaveleleri meselesiden tasavvur edilebilecek bütün teferruatı bu kadar açık yürekle teşrih etmek işlerin B. M. Meclisinde selâmetle cereyan ettiğini göstermek için büyük teminattır.

Şimdi münakaşa nereden çıkıyor. 937 de Şark şimendüferlerini satın almak için mukavele yapmış bulunuyoruz.

Bu mukavele bugün kabili istihsal olan, bütün menfaatlerimizi temin eden iyi bir netice midir? Mesul olan vekil bunu müdafaa ediyor ve bunu müdafaa ederek tabii olarak mukavelenin istinat ettiği mütekaddim mukavelelere ve bütün bir tarihe işaret ediyor. Tabii bizim zamanımızda yapılmış olan ilk mukavele 929 mukavelesidir. 929 mukavelesinde eksik olan maddelere işaret etmek bugün alınan neticeyi kıymetlendirmek için bir vasıta addolunabilir. Bunu eski nafia vekili Recep Peker izaha muhtaç addederek o da eski mukavelenin kabili istihsal olan en iyi bir netice olduğunu izah etmeğe çalıştı. Zannnediyorum ki her iki arkadaşımızın esas noktada hakkı vardı, biri diğerinin işini hafif görmüşse veya bu manada telâkki edilecek bir söz kaçırmışsa bir hata etmiştir. O da, o biri de her ikisi de hata etmiş olabilir. Hakikat şudur: 929 mukavelesi o şerait altında istihsali kabil olan azamî bir neticedir. Bu mukavele 927 de meclise verilmiştir. 927 daha bizim Anadolu hattını dahi satın almadığımız bir zamandır. Hiç bir hattı satın almamışız, bir şirketle temas etmemişiz. Henüz şirketlerin Lozan muahedesinin mecburî mütemmimi olan readaptasyon ahkâmını tatbik etmek istiyoruz. 927, henüz düyunuumumiye meselesinin kâmilen açık olduğu bir zamandır. Yani düyunu umumiyenin altın esası üzerine tediye olunması ve bizim noktai nazarlarımızca kâğıt para üzerinden tediye olunması münakaşası 928 mukavelesiyle daha ilk neticesine varamamıştı. Bu şerait altında 927 de mukavele meclise sevkolunmuştur. Meclis bunu tetkik etmemiştir. Yalnız hükûmet tetkik etmiştir denilemez.

Bu mukavele meclisten 929 da çıktı. Mecliste iki sene kaldı. Bugün mütalâalarıyle bizi pek müstefit eden arkadaşlarımın hepsi o zaman bu mukavele üzerinde çalışmış olacaklardı ve fikir söyliyebilecek mühim makamlarda bulunuyorlardı, geniş mıkyasta vazifedardırlar. B. Ali Çetinkaya parti grup şefi ve bütçe encümeninde idi. İki sene zarfında tetkik etmek için elbette vakit bulmuştur. Kayseri saylavı Hasan Ferit nafia encümeninde âzadır. Şu kadar sene Şark şimendüferlerinde hukuk müşavirliği yaptıktan sonra gelmiştir.

Bu mesele üzerinde hizmet edecek vaziyette idi. Mithat-Aydın bütçe encümeninde mazbata muharriri idi. Salih Vahid Beyle beraber bu meseleyi tetkik etmek için ayrıca memur edilmişlerdir. Raporları vardır. Bu arkadaşlar ve biz çok şükür hayattayız, senelerce tetkik etmiş bulunuyoruz. O şerait altında büyük millet meclisince eski mukavelenin kabili istihsal bir netice olduğunu söylemişlik.

Arkadaşlar mukavele denilen şey çok nankör bir şeydir. İmzasından bir dakika evvel ya imza ediliyor veya kayboluyor dendiği zaman bin müşkülâtla elde edilen neticenin kaybolmasını istemiyecek çokluk bulunabilir. İmzasından bir saat sonra da yüzüne bakılmaz bir şeydir, çünkü bir çok kabili istihsal görülen şeyler istihsal olunmamıştır. -Alkışlar- Bugünkü mevzular üzerinde o zaman da çok münakaşa geçti.

Satın alma hususunda sarahat yoktur. Niçin yoktur? Elbette bu mukavelede atiyen satın alma ihtimalini düşünerek bir takım hükümler koymak iyi olacaktı. Niçin konulmamış? Akla mı gelmemiş? B. Recebin notu bu işte emek sarfedildiğini göstermektedir. Biz mukavelede, ileride satın almk ihtimaline karşı devlete müsait olacak hükümler koymağa çalışmışız. Sonra hukuk müşaviri ile konuşan nafia vekili gelmiş ve demiş ki, emek sarfettik.

Şimdi satın alma hususunda bir hüküm koymağa kalkışmak devlet aleyhine bir neticeye müncer olabilir. O halde satın alma noktasından bugün devlete müsait hükümler koymağa imkân görülmüyor, umumî ahkâm dahilinde kalarak devletin esas hakkından istifade ederek satın alma meselesini başka bir zaman ileri sürmek yolunu derpiş edelim. Bu makul hareketi görmemek haksızlıktır.

13 üncü madde için arkadaşlar arasında, bu madde satın alma hakkını veriyor veya vermiyor gibi münakaşalar geçti. Bizim kanaatimizce 13 üncü madde üzerinde satın almadan bahsolunması bizim için meseleyi tekrar mevzuu bahsetmeğe imkân verir. Bunu kabul etmemek zuhuldür. Satın almağı ilerde şu şerait altında yapacağız gibi bir hüküm konmaması B. Ali Çetinkayaya hak veriyor ki sarahat yoktur. B. Recep Pekerin söylediği, biz o zaman frank meselesini Kâğıt para üzerinden hesap ederiz demişiz, onlar da altın üzerinden demişler.

Onlar demiş ki siz bu hattı şu zamana kadar satın alamazsınız, biz demişiz ki imtiyaz müddeti şu zamanda bitecektir, biz bunu satın alabiliriz. Her iki taraf bunları kabul etmemiştir. Fakat nasıl ayrılacağız? Ayrılırken hiç bahsetmemek bizim teklifin reddi mi, onların teklifinin reddi mi mahiyetinde telâkki olunacak? Hukukcuların tedbirleri çoktur.

Nihayet hukukcular her iki tarafın bu sözlerini mevzuu bahsettikten sonra bir neticeye varılmadan ayrılmanın her iki taraf aleyhine bir mana çıkarmaması için iki tarafın noktai nazarını kaydetmişlerdir.

Bizim noktai nazarımız o demektir ki Devlet ilerde satın alma hakkını muhafaza eder ve onu mevzuu bahsederken frank hususu ortaya çıkarsa onda altın esası kabu edilmiyerek diğer bir mevzu üzerinde cevap vermek hakkını muhafaza ediyor. Bunlar hukuk müşavirleri tarafından tabiatiyle alınan tedbirlerdir.

Recep Peker mülâhazatını söylerken devletin hakkı hükümranisine istinaden raşa hakkı gibi zaif bir noktadan fazla bu nokta üzerinde ısrar etti. Söylemeğe meburum ki devletin hakkı hükümranisine istinat eden esas satın alma hakkı zaif bir hak değildir. Belki bütün hakların üstünde gelen bir haktır. Onun için hararetli münakaşalar esnasında, tasavuur ettiğimiz manalardan daha ileri gelen sözlerin mübalâğa edilmemesini, bu münasebetle mevzuu bahsetmek isterim. Kezalik şirketler hakkında burada birçok sözler söylenmiştir. Şirketlere şöyle yaptık, böyle yapacağız denildi. Arkadaşlar, hepimiz size karşı mesul mevkideyiz. Hepimizin vaziyeti, hükûmetin vaziyeti, şirketlerin vaziyeti kanunlarla hükümlerle bağlıdır.

Bizim bu söylediklerimiz kanunların devlete verdiği hakkı hulûs ile takib edeceğimizden ibarettir. Bu vazifemizdir.

Şirketlerden de mukavele ile bağlı oldukları vazifelerini yapmalarını takip edeceğiz. Yani biz ve onlar umumî ve hususî hükümlerle bağlıyız. Ali Çetinkaya arkadaşımızın şirketler hakkındaki siyasetimize ait olan sözlerinden fazla bir mânâ çıkarmamanızı rica ederim. (Bravo sesleri) Hepimiz mukavelelerin ahkâmı dairesindeyiz.

Bütün bu münakaşalar 937 mukavelesinin meclisin tasdikına arz olması münasebetiyle geliyor. Nasıl 929 mukavelesinin münakaşası bir gün B. M. Meclisini ve efkârı umumiyeyi işgal etti ise 937 mukavelesinin de bir gün B. M. Meclisinde bir çok zevkli - ve hararetli münakaşalara mevzu olması mümkündür. Gerek Recep Peker'in ve gerek Ali Çetinkaya'nın vücuda getirdikleri işlerin iyi tarafları arkadaşlarımın amma mes'ul taraflarına iştirak ederim ve onlardan daha evvel gelirim. - Şiddetli ve sürekli alkışlar, bravo sesleri -

Size 937 mukavelesinde, bizi ilerde nasıl tenkit edeceklerini görmüyor olmadığımı ayrıca arzetmek isterim. 937 mukavelesini pahalı alıyoruz. Bunu istikbal bize söyliyecektir. 937 mukavelesini, gerek bunca senelik tecrübemize gerekse diğer hatlara nisbetle sıkı bir surette mukayese edecek müstakbel hesapçı bu hattı bizim pahalı aldığımızı söyliyecektir.

Arkadaşlar, sermayeye, faize, malî hususlara, meselâ yüzde 7 yerine yüzde beş faiz gibi bir takım notlar vardır ki bir münekkit bu kadar tecrübelerden sonra bunu İsmet İnönü hükûmeti nasıl yapmış diye söyleyecektir. Bugün arkadaşımın verdiği izahattan da gördünüz ki 937 mukavelesi uzun bir maziden gelmektedir. İstikbalin tenkit edecegi bir noktada şudur:

İki vekil arasındaki münakaşalarda 937 mukavelesininin her iki vekil tarafından aynı şekil de iyi bir surette anlasılmış olduğu efkârı umumiye nazarında müphem, şüpheli kalmıştır. Her ikisinin anlamadığı bir takım yerler var ve tamamıyle anlamadıkları halde o mukaveleye istinaden yine müzakere idare olunmuştur. Bu şartlar altında tam ve en iyi neticelerin alındığı daima münakaşa götürür.

İstikbalin bu süallerine cevap veriyorum: Biz 937 mukavelesini her şeklinde satın alma hakkı vardır, yoktur, frank altındır veya kâğıtdır taraflarını bilerek takibettik. Bütün mütaleaları kıymetleri derecasinde göz önüne aldık. Netice olarak verdigimiz karar Şark şimendüfer hattının size teklif ettiğimiz anlaşma neticesinde alınmasının faydası vardır. Devlet bunca sene teahhür etmiş olan ve bu memleket için lüzumlu ve çok faydalı olan bu hattı satın almalıdır. İki üç sene daha beklemekten hattın de vücuda gelecek tahribatla daha fazla zazarlı olacağız neticesine vardık. Çünkü şirket gideceğim diye buraya fazla para sarfetmemiştir ve etmiyecektir, Bu beşerî ve tabiî bir hâdisedir.

Bir gün eline gececek olan malı Devletin bir an evvel alması onun daha ziyade tahrip olunmaması için faydalıdır. Demek ki bunun satın alınmasına malî noktai nazardan da faydamız vardır.

Arkadaşlar, Avrupa hududundan ta Türkiyenin öteki hududuna kadar giden şimendiferin satın alma meselesi tesadüfen B. Ali Çetinkayanın, B. İsmet İnönünün. B. Recep Pekerin kendi marifeti olarak yapılabilmiş bir eser olmaktan çok daha büyük bir şeydir. -Bravo sesleri- Anadolu hattı için devletler Türkiyenin eline geçmesin diye hayli siyasî tedbirler almışlar ve Adana mıntakasında bulunan bütün hattı satın aldığımız zaman bunu elde etmek için pek çok zorluklar çıkmıştır.

Parayı ödediğimiz halde bunu filen işgal edebilmek için büyük güçlüklerle karşılaştık. Nihayet Şark hattı kalmıştı. Cumhuriyetin 13, 14 üncü senelerinde büyük münakaşalardan sonra bunu da tahakkuk ettirmiş bulunuyoruz.

Demek ki baştan nihayete kadar büyük bir ana damarın tamamıyle devletin eline geçmesi, cumhuriyetin ilk yılından beri takip olunan siyasetin, B. M. Meclisi ve onun icra kuvvetlerinin şuurla ve isabetle takip ettikleri ana prensibin hem iktisadî sahada, hem siyaset sahasında tamamıyle tasdik ve teslim edilmesi neticesinde alınmıştır. Şimdi bu son hattın, ucsuz kalan Şark demiryollarının da bir an evvel devletin eline geçmesi teahhürü caiz olmayan bir vazifedir.

Bunu ele almaktaki fayda, diğer bütün mülâhazaların üstündedir. Bu hat askerî ve siyasî noktai nazardan hususî bir ehemmiyeti haizdir. Bu sözleri biz istikbalde - biz dediğim zaman sırf kendimi kastediyorum- yapılan bu mukavelenin yaif tarafları için tenkit lütfünde bulunacak nesillere cevap olmak üzere söylüyorum. Kendilerinin hatırına gelebilecek daha iyi ve daha etraflı neler varsa bunların hepsini görmeye çalıştık ve eski mukavelelerde bana taallûk eden noktalardan anlaşılıyor ki vazife haricinde bulunduğumuz yerlerde de arkadaşlarımızın hizmetine daima hazır bulunduk.

Bütün bu şerait bir araya getirildikten sonra hulûs ile, sıdk ile nasıl 929 mukavelesinin çıkmasını büyük meclise teklif etmişsek 937 mukavelesinin tasdik olunmasını Şark şimendüfer hattının devlet eline geçmesini bu memleketin menfaatına muvafık iyi bir iş addediyoruz. Bunu tasvib buyurmanızı rica ederim arkadaşlar.

Ümit ederim ki bütün bu münakaşalar efkârı umumiyede, meselenin etraflı tetkik olunarak B. M. Meclisinde huzurla karar verildiği hakkında yeni bir teminat neşesi husule getirsin ve büyük meclisin hafızasında bütün bu münakaşadan eğlenceli bir hatıra kalsın. -Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar-

Barselon hapishanesinde yatan kadın!

Yirmi yıla mahkûm Fransız artistinin ifşaatı

Don Federiko, sevgilisini casusluğa sevketmiş ve o da bu vazifeyi severek almıştır

Janet Jorjet çok meraklı hayatını bir gazeteye anlatmıştır

Barselon Hapishanesinde yirmi sene hapse mahkûm edilen genç bir Fransız kadını yatmaktadır. Bu kadın kendisile görüşmiye gelen kendi memleketinin gazetecilerinden birinde şunları söylemiştir.

— Ben iki erkeği sevdim, bunlardan birisi faşistti, öteki de kızıldı. İşte bu iki erkeği sevdiğim içindir ki, az kalsın, bir manga askerin karşısında gözlerim bağlı olarak kurşunlar altında ölüp gidecektim.

Janet Jorjet ismindeki bu kadın bir Fransız artistidir. 1911 de Fransada, Sen Diye'de fakir halli bir aileden doğmuştur. Büyümüş, diğer kızlar gibi bir delikanlı bulup evlenmektense maceraya atılmayı tasarlamıştır. O sıralarda tanıştığı ve sevdiği bir erkek Janet'i Parise götürmüştür.

Janet bu ilk aşkında mes'ut olmamış, hattâ kendisini öldürmek için Sen nehrine atmışsa da kurtarılmıştır. Janet ondan sonra gûya aklını başına toplamış ve kendisine hayatta bir yol aramıya koyulmuştur.

Sahneye intisap etmiş, karanlık rollerde oynamıya başlamış, hattâ İsviçre, İngiltere, İspanya, Cezair ve Mısırı dolaşmıştır.

Janet Rus baleti artisti olarak en son İspanyaya gitmiş bulunuyordu. Müstear adı da Vera Daniçevski idi. İşte o sıralardadır ki, Don Federiko Olivar isminde bir İspanyolla tanışmıştır. İki genç birbirlerini son derece sevmişlerdir

Fakat Don Federiko İspanyada dahilî ihtilâl başladıktan sonra Franconun saflarına iltihak etmiştir. Koyu bir faşisttir.

İspanya ihtilâli sevdazedeleri ayırmış ve Janet Barselonda kalmıştır. Ancak genç kadın Bidassoa hududunda sevgilisile buluşmak, görüşmek imkânlarını da temin etmiştir. Ancak bu sıralardadır ki, Don Federiko sevgilisini casusluk yollarına sevketmiştir. O da, aşkı uğruna kendisine verilen bu nazik işi kabulde tereddüt etmemiştir

Janet Barselonda muhakeme edilirken, aleyhindeki en ağır ithamlara cevap vermek imkânını bulabilmiş ve ancak bu suretle hayatını kurtarmıştır.

Casusluk hırsıyle Barselon hapishanesinde yirmi yıl yatacak Fransız artisti Janet Jorjet

Kızıl casusların bu kadın için faşist generallerinden Mola ve Kabanello ile doğrudan doğruya münasebette bulunduğu hakkındaki iddiaları sabit olmamıştır. Ancak Federiko'nun kadını bu tehlikeli maceraya sürüklediği tahakkuk etmiştir.

Aşk yüzünden casusluk yapan ve sevdiği adanın elinde bir oyuncak gibi iş gören Janet Jorjet Barselonda, cephe gerisini temizlemiye azmetmiş marksist milislerin arasında faşistler lehine casusluk yaparken, bir çok defalar tehlikeler atlatmış, kendisine karşı kurulan pusulardan yakayı kurtarmıştır.

★

Fakat kadın acaip bir nesnedir. Janet bu sefer de Barselonda Arjantinli bir delikanlı ile tanışmış ve bu genci sevmiştir. Pek tabiî olarak da aralarında mahrem konuşmalar başlamıştır ve bu aralık da cephenin öte yanında bulunan bir âşıkı hesabına casusluk yaptığını da yavaş yavaş söylemiştir. Fakat acı hakikat bir gün gelip birdenbire çatıverince, şaşalamış, fakat o zamana kadar da iş işten geçmiştir.

Janet yakalanmış ve silâh namluları önünde hapishaneye götürülmüştür. İkinci sevgilisi Arjantinli güzel delikanlı kızılların casus teşkilâtında çalışan bir adammış.

İşte küçük âşık casusun anlattığı maceranın hulâsası budur.

Don Federiko şimdi ortalarda yoktur. Güzel Arjantinli ise yeni izler aramakla meşguldür ve idamdan kurtulan Janet de hapishane köşelerinde sürünüyor ve acı acı söyleniyor:

— Bir insan hem nasıl sever, hem nasıl ihanet eder, ben burasını anlamıyorum.

İSTANBUL Ticaret ve Zahire Borsası

27 / 4 / 937

FİATLAR

CİNSİ	Aşağı K.	Aşağı P.	Yuka. K.	Yuka. P.
Buğday yumuşak	6	12	6	22
„ sert	6	10	6	16
Mısır Sarı	—	—	—	—
„ beyaz	—	—	—	—
Arpa yemlik	—	—	—	—
Arpa Anadol	4	10	4	17
Çavdar	4	37	5	—
Mercimek yeşil	6	—	—	—
Afyon kaba	300	—	—	—
„ İnce	—	—	—	—
Kuş yemi	9	25	10	2
Sansar derisi	2700		4000	
Zerdeva „	4200		—	—
Tavşan „	—	—	—	—
Tiiki „	450	—	1075	
Peynır beyaz	23	21	27	—
Peynir kaşar	45	—	56	—

GELEN

Buğday	465	ton
Kepek	15	„
Susam	—	„
Çavdar	105	„
Arpa	96	„
Mısır	90	„
Nohut	30	„
Yulaf	20	„
İrmik	—	„
Un	60	„
Kendir tohumu	—	„
Fasulye	17	„
Tiftik	—	„
Bulgur	33	„
Kuşyemi	—	„
Kabuklu ceviu	—	„

GİDEN

Afyon	4	ton
Yapak	5	„
Arpa	—	„
Tiftik	—	„
İç fındık	—	„
Çakal „	—	„
Sansar „	—	„

DIŞFİATLAR

Buğday	Liverpul	6, 34	Kr.
„	Şikago	6, 85	„
„	Vinipek	5, 93	„
Arpa	Anvers	5, 43	„
Mısır	Londra	3, 72	„
Keten T:	„	8, 14	„
FındıkG	Hamburg	87, 53	„
„ L:	„	87, 53	„

Av Vergileri

Tahsilde ihmali görülenler tecziye edilecek

Maliye Vekâletince yapılan tetkikatta bir çok yerlerde avlama resımlerinin mültezimlerden tamamen tahsil edilmediği görülmüştür. Vekâlet bu münasebetle bütün defterdarlıklara bir emir vererek bu kabil taksit bedellerinin derhal takip ve tahsiline ehemmiyet verilmesini, bunda ihmal ve teahhuru görülenlerin cezalandırılacaklarını bildirmiştir.

İstanbul Defterdarlığı tamim üzerine lâzım gelenlere emir vermiştir. Av resımleri daha sıkı bir şekilde takip edilecektir.

Zeytinciliğin Islahı

Bir zeytincilik Enstitü istasyonu açılacaktır

Ziraat Vekâletince zeytinlerimizin ıslahı için yaptırılan tetkikat bitmiş ve bu hususta bir proje hazırlanmıştır. Yakında tatbikata geçilecektir. Diğer taraftan Vekâletçe, ilk iş olarak bir (Zeytincilik Enstitü istasyonu) kurulması kararlaştırılmıştır.

Bu istasyonun tesisi için kırk bin lira tahsisat kabul edilmiş ve İzmirde (Bornuva) münasip görülmüştür.

Yakında; İtalyada zeytincilik tahsil etmiş bir kaç mütehassısımız İzmire giderek faaliyete başlıyacaklardır.

1356 Hicri Seler	1353 Rumi Nisan
17	16

Yıl 1937, Ay 4, Gün 119, Kasım 173

29 Nisan : Perşembe

Fırtına

Vakitler	Vasati sa.	Vasati d.	Ezani sa.	Ezani d.
Güneş	5	02	10	00
Öğle	12	12	5	10
İkindi	16	02	9	00
Akşam	19	02	12	00
Yatsı	20	43	1	42
İmsak	3	09	8	07

HAVAGAZI BANYO ALETİNİN SARFİYATI NEDİR ?

Yüksek Mühendis Mektebinde 15/11/36 tarihinde RB 9 aleti ile yapılan muhtelif tecrübelerin neticeleri şunlardır :

BANYO

Banyo odasının harareti	19° -
Soğuk Suyun derecesi	17° -
Su miktarı	125 litre
Sıcak suyun derecesi	37° 6
Gaz sarfiyatı	1 m³ 250

8.7 KURUŞ

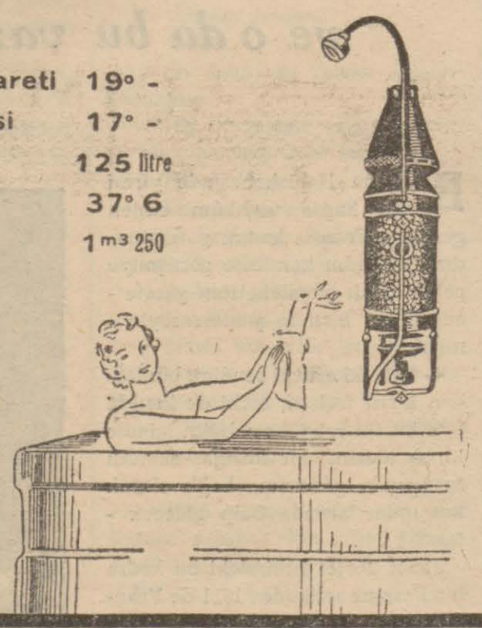

DUŞ

Banyo odasının harareti	18°,5
Soğuk Suyun derecesi	17° -
Sıcak suyun derecesi	37° -
Gaz sarfiyatı	0,316

2.2 KURUŞ

Bu sarfiyatı RB9 36 ve R25 37 modelindeki aletler içinde tekeffül ederiz.-Satış Yeri 101, İstiklâl Cad.

İstanbul Belediyesi İlânları

	Senelik muhammen kirası	İlk teminatı
Kapalıçarşıda Yarımtaş han sokağında 1 No.lı dükkân	12	0,90
Unkapanında Haraççı Karamehmet Kasımpaşa kayık iskelesi sokağında kahve yeri	45	3,37
Kapalıçarşıda Divrik sokağında 50,52,54 No.lı dükkân	66	4,95
Unkapanında Molataşı sokağında 38 No.lı dükkân	60	4,50
Eyüpte Gümüşsuyu mahalle ve sokağında 170 metre murabbaı metrûk mezarlık arsası	12	0,90
Köprünün Eminönü mahallesinin rıhtım cihetindeki 2 No.lı gişe	420	31,50
Süleymaniyede Elmaruf mahallesinde dökmeciler sokağında üstünde bir odalı dükkân.	54	4,05
Kadıköy hal binasında 3 No.lı dükkân	150	11,25
Beyazıt Koska mahallesinin Cumhuriyet caddesinde 30-144 No. lu dört odalı ev	60	4,50
Üsküdarda Rumî Mehmet Paşa mahallesinin iskele meydanı sokağında 11,13 N. lu dükkân	60	4,50
Çapada Saraçdoğan mahallesinin Yeniçeşme sokağında 2 odalı 8-12 N. lı ev	60	4,50
Hasköyde Kiremitçi Ahmet Çelebi mahallesinin Hasköy cad. 1389 metre murabbaı 2/4 N. lı arsa	180	13,50

Yukarda semti senelik muhammen kiralarile ilk teminatları yazılı olan mahaller teslim tarihinden itibaren 938, 939 veya 940 yılı mayısı sonuna kadar ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuşlardır. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülebilir. İsteklileri hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 29-4-937 perşembe günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar (1) (2103)

Yeni neşriyat

Bülbül

"Bülbül„ mizah gazetesinin ikinci sayısı çıkmıştır.

● ●

Havacılık ve spor

Havacılık ve Spor'un 15-nisan sayısı, herzamanki gibi sevimli ve doyurucudur. Falih Rıfkı Atay'ın (Kanat Sporu) yazısile, Server Ziya Gürevinin Türk köylüsündeki havacılık alâkasını canlandıran (Afyonlu Türkaslan) yazısı, Abidin Daver'in (Dünya hava ordularına umumî bir bakış) tetkiki, (Tayyarecilik ve mektep), (İngiltere bir hava baskınına uğrarsa), (Donanma ve tayyare) gibi garp hava muharrirlerinin dikkate değer görüşleri bu sayının kıymetli mündericatını teşkil etmektedir. Bütün okurlarımıza tavsiye ederiz.

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. Cağaloğlu No. 30 (Eczanesi yanında) Telefon. 22566

İstanbul komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbul Komutanlığı birlikleri için 6000 kilo zeytinyağı açık eksiltme ile satın alınacaktır. İhalesi 30/Nisan/937 Cuma günü saat 15.30 da yapılacaktır. Muhammen tutarı 4080 liradır. Şartnamesi her gün öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 306 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (2059)

Devredilecek ihtira beratı

"Keseler vesair kaplara aid islâhat„ hakkındaki ihtira için alınmış olan 30 Mayıs 1935 tarih ve 2008 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahut mevkii fiile konmak için icara verileceği teklif edilmekte olmakla bu hususta fazla malûmat edinmek isteyenlerin Galata'da, Aslan Han 5 inci kat 1—4 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

Devlet Demiryolları Limanları ve İşletme U. İdaresi İlânları

Muhammen bedeli (44120) lira olan 3 muzaaf 10 basit makasla 2 kruvzman 11-6-1937 Cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacak tır.

Bu işe girmek isteyenlerin (3309) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmi gazetenin 7-5-1936 gün ve 3297 No.lı nushasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 220 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (2321)

Ankara Belediyesinden:

Ankarada, Belediyece gösterilecek yerde bir ekmek fabrikası yaptırılacaktır. Bu fabrika 24 Saatte 100 bin ekmek verebilecek kabiliyette olacak, yerli kömürle veya şehir cereyanıyle çalışacaktır. Alâkadarların tekliflerini, şartlarını ve bu fabrikaya ait resimlerini Mayıs-1937 sonuna kadar Ankara Belediye Reisliğine vermeleri veyahut göndermeleri ilân olunur. (1019) (2304)

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müessesesinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesap makinelerinin Ankara acentesi. Parker dolma kalemlerinin Ankarada satış yeridir. Telefon : 3377

Dr. Hafız Cemal
(LOKMAN HEKİM)
Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2.5 tan 6 ya kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah «9.5 - 12» saatleri hakikî fakaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışlık telefon: 21044.

BANKO Dİ ROMA

ANONİM ŞİRKETİ

Tamamen tediye edilmiş sermaye

Lit. 200.000.000

Merkezi Umumî ve Müdüriyeti Umumiye: ROMA

TESİS TARİHİ: 1880

Bütün dünyada şube ve muhabirleri vardır

Türkiye şubeleri:
İstanbul - İstanbul Merkezi, Sultanhamam
„ Şehir bürosu «A» (Galata) Mahmudiye caddesi
„ „ „ «B» (Beyoğlu) İstiklal caddesi
İzmir - İzmir şubesi, İkinci kordon

Suriye ve Filistinle olan muamelâtımızın ifasını, bu memleketlerde her türlü Banka hizmetlerini yapabilmek için lâzımgelen tertibatı haiz geniş bir şube şebekesine malik olan BANKO DI ROMA en iyi şeraitle deruhte eder.

Galata bürosu hususî bir kasa servisine maliktir.

Bilcümle Türkiye şubeleri, hususî takas muameleleri için başlıca Avrupa bankalarile irtibatı olan hususî bir teşkilâta maliktir.

HIÇ BİR İDDİA

Aslında kıymetsiz olana fazla bir şey ilâve etmez.

KREM PERTEV

İfrat ve mübalâğanın ifadesi değildir. Terkibi bir fen harikası gibi velveleli bir tarzda ortaya atılan güzellik müstahzarlarını da kendisine karşı hiçbir zaman rakip olarak tanımamıştır.

Zührevî ve cild hastalıkları
Dr. Hayri Ömer
Öğleden sonra Beyoğlu Ağacam karşısında No. 313 Telefon: 43586

Satılık hane

Cerrapaşa Cami sokakak 18 numara merhum doktor Zekinin evi. Hergün sabahtan 12 ye kadar müracaat.

Operatör
RİZA ÜNVER
Doğum ve kadın hastalıkları mutahassısı
Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 22 Mavi yapı
Telefon: 22683

Lokman Hekim
Mecmuası
Her muallime, her mektepliye, her aileye, her köylüye, her kese pek lâzımlıdır.
Bunden faydalı bir mecmua bulamazsınız.

Kartal İcra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahcuz olan pendikte Gazipaşa caddesinde 10 metre Bahçeyi kavi 70 No lu ve 1500 lira kıymeti muhammeneli tatlıcı dükkânının nısıf hissesinin borcun temini istifası zımmında açik artırma ile satılmasına karar verilmişdir 2-6-937 tarihine müz dadif Çarşamba günü saat 14 de kıymeti muhammenesinin yüzde yetmiş beşi derecesinde alıcı bulunduğu takdirde ihalesi İcra kılınacağı ve böyle bir bedelle talibi zuhur etmediği takdirde onbeş gün daha temdid olunarak 17-6-937 Perşembe günü saat 14 de ihalei kat'iyesi icra kılınacağından müzayedeye iştirak etmek isteyenlerin kıymeti muhammenesinin yüzde yedi buçuk nisbetinde pey akçesile ve şartnamesini görmdk isteyenlerin tarihi ilândan itibaren kartal icra memurluğuna müracaatleri, (32 183)

Sahibi ve umumî neşriyatı idare eden
Başmuharrir
E. İzzet
Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya